

danske 01/14 bio analytikere

LABORATORIUM

XY-faktoren i almen praksis

Stigning på 100 procent

//side 10

OK 15 - så skal der debatteres!

//side 09

Indkaldelser til generalforsamling i regionerne

//side 08

Bringing routine microscopy to the next level

For years, Sakura Finetek has been a key player within laboratories. Building on the success and principles of SMART Automation, Sakura has broadened her horizons further, focusing on the pathologists themselves. Bringing live microscopy to the new digital world, Sakura Finetek proudly introduces: The VisionTek® live digital microscope, the first of its kind.

The VisionTek® captures real-time images, for live viewing and precise measurements, all within seconds. The live multi-view mode is perfect for complex cases, displaying multiple slides and stains on one screen, also offering the possibility to (z-stack) scan whole and partial slides. You decide what, when and how to scan.

VisionTek® optimizes live digital microscopy:

- Facilitates easy and accurate **diagnosis**
- **Share** live images
- Direct **consultation**
- User determines what and when to **archive**

Sakura Finetek Denmark ApS
visiontek.sakura.eu

BRUG BIO-ANALYTIKEREN I ALMEN PRAKSIS
– meget mere end blodprøver

”Her er vi i direkte dialog med lægerne”

Han er mand, ung, nyuddannet og ansat i et af landets største lægehuslaboratorier. Kim Madsen udfordrer flere forestillinger om mandlige bioanalytikere og almen praksis. Det gør Per Svendsen også.

// side 10

Gi'r du en frokost?

OK15 kickstartes med en fordomsfri debat om krav og modkrav. Om retten til betalt frokost, timebank og arbejdstidsregler. Blandt andet. Debatmøder på vej i regionerne.

// side 09

OK15

TEMADAG FOR AFDELINGSBIOANALYTIKERE:

Vær dig selv – alle andre er taget!

// side 20

JANUAR 2014

- 05** Søg penge fra Bioanalytikernes Uddannelses- og Forskningsfond
- 06** Korte nyheder
- 08** Indkaldelse til generalforsamlinger i dbios regioner
- 09** K15: Gi'r du en frokost?
- 10** ”Her er vi i direkte dialog med lægerne”
- 13** Han opfandt sit eget job
- 14** **Fagligt:** Billigere analyser med egne reagenser. Bachelorprojekt viser, at prisen på analyse til måling af membranlipider, der anvendes i diagnosticeringen af bl.a. cancer og diabetes, kan mere end halveres.
- 18** **Fagligt Forum:** Laborant med fingrene i fortiden
- 19** Fotoreportage fra bioanalytikerens hverdag
- 20** Temadag for afdelingsbioanalytikere: Vær dig selv – alle andre er taget!
- 24** **Lederforum 2014:** Det fleksible lederskab
- 26** Nyt fra Hovedbestyrelsen
- 29** Boganmeldelser
- 30** Spørg dbio
- 30** Aktiviteter
- 31** Stillinger

SØG PENGE >>>

Bioanalytikernes Uddannelses- og Forskningsfond
// side 05

dbio NR. 1
10. januar 2014
udgiver
Danske Bioanalytikere
Skindergade 45-47
1159 København K.
Tlf.: 4422 3246
e-mail: bladet@dbio.dk

www.dbio.dk

REDAKTION
Jytte Kristensen,
ansvarshavende redaktør
tlf. 4422 3242

STILLINGSANNONCER
Pia Vinther Christensen,
annoncer@dbio.dk
tlf. 4422 3257

FORSIDE
Henrik Petit

TEKSTSIDEANNONCER
Dansk Mediaforsyning
tlf. 70 22 40 88
dbiotekst@dmfnet.dk

DESIGN, PRODUKTION OG TRYK
Datagraf Communications
Trykt på Miljøpapir

OPLAG 6.800
Udkommer 11 gange årligt

Tilsluttet Dansk Fagpresseforening og Fagpressens Medie Kontrol.

Artikler i ”danske bioanalytikere” dækker ikke nødvendigvis redaktionens/ Danske Bioanalytikeres synspunkter. Eftertryk kun tilladt med kildeangivelse, dog ikke i erhvervsmæssig sammenhæng.

AFLEVERINGSFRISTER
Sidste frist for aflevering af redaktionelt stof og annoncer er klokken 12.00 på dagen for deadline. Denne frist kan ikke overskrides.

Nr. 2 udkommer 31. januar 2014
frist: 14. januar 2014
Nr. 3 udkommer 28. februar 2014
frist: 11. februar.
Nr. 3 udkommer 28. marts
frist: 11. marts 2014w

Bioanalytikernes Uddannelses- og Forskningsfond

STÅR DU OVER FOR:

- at etablere eller deltage selvstændigt i et udviklings- eller forskningsprojekt?
- en uddannelse med særlig betydning for fagets udvikling?
- deltagelse i kongresser, seminarer m.v. med selvstændig præsentation?
- uddannelsesophold i udlandet som en del af din bioanalytikeruddannelse?

– så har du muligheden for at søge penge i Bioanalytikernes Uddannelses- og Forskningsfond.

Ansøgningsfrist d. 1. marts 2014

Fondens overordnede formål er at være et dynamisk redskab i udviklingen af bioanalytikerfaget.

Særligt ansøgningsskema og retningslinjerne for tildelingen hentes på:
www.dbio.dk/uddannelse&karriere/dbio-fonden/dbio-prisen

Bemærk: Ansøgere skal benytte det officielle ansøgningsskema, og alle felter i skemaet SKAL være udfyldt for at komme i betragtning.

Kun ansøgninger, der er modtaget rettidigt i Danske Bioanalytikeres sekretariat, vil komme i betragtning!

Fonden ledes af en bestyrelse på 7 medlemmer.

Der uddeles midler to gange om året med ansøgningsfrist henholdsvis d. 1. marts og d. 1. oktober.

Formand for fondsbestyrelsen:
Næstformand
Martina Jürs
Danske Bioanalytikere

Sekretær for fondsbestyrelsen:
Charlotte Lorentzen
Tlf. 4422 3245
clo@dbio.dk

**Kommentér Bert Asbilds
leder på www.dbio.dk**

OK, nu til noget helt andet!

// **LEDER**

Hvis udfaldet af en proces altid er det samme, bør man tænke processens logik igennem endnu engang.

Det har vi gjort i Danske Bioanalytikere; det betyder, at vi denne gang forud for overenskomstforhandlingerne i 2015 vil sørge for at have fået endevendt og gennemdebatteret alle – alle! – de forslag til fornuftige løsninger, I går og får der ude på sygehusene.

Det har ikke ligefrem været nogen svir at forhandle overenskomst de seneste to omgange. Arbejdsgiverne på det offentlige område har, således dikteret af skiftende finansministre, udnyttet krisen til at mane til løntilbageholdenhed. Både i 2011 og 2013 har vi derfor oplevet en reallønsstagnation. Det er surt. Endnu mere surt er det, at vi her forud for overenskomstforhandlingerne i 2015 kan konstatere, at vi sandsynligvis vil møde præcis samme ritualiserede form for modstand fra den anden side af bordet.

Det gider vi ikke.

Vi ønsker at tvinge arbejdsgiverne til at tage fingrene ud af ørerne og lytte ordenligt efter. I stedet for udelukkende at fremsætte vores krav, vil vi satse på at være med til at præge alle mellemregningerne. Det skal I hjælpe os med. Jer tillidsvalgte, som repræsenterer kollegerne derude, og jer, der som ledere for går foran og står model, også i de svære situationer. Det er nyt, at vi inddrager lederne på denne måde ved OK-debatmøder. Men vigtigt i den nuværende situation. I de kommende måneder vil der blive afholdt debatmøder i alle dbio's regioner, hvor vi håber at komme hjem med forslag, der skaber dialog og kan påvirke tankesættet hos de arbejdsgivere, vi skal forhandle med. Lad os tænke ud af boxen! Intet skal være så kontroversielt, at vi ikke kan diskutere det. Måske er gamle dogmer under opbrud. Måske er der andre områder, hvor det for alvor brænder på for jer.

Kan vi fx selv være med til at udvikle nye formler for fleksibilitet, sådan som arbejdsgiverne gerne vil have det? Men uden at I hverken skal spæne hurtigere eller afgive den medindflydelse på eget arbejdsliv, som vi ved, giver større trivsel i arbejdet. At bedre trivsel giver mindre sygefravær og højere produktivitet er ikke noget kompliceret regnestykke. Men det er en af den slags mellemregninger, som vi måske kan få arbejdsgiverne med på at lade indgå på en fornuftig måde i et overenskomstresultat.

Men i første omgang vil vi komme ud og lytte til jer. Vi glæder os.

BERT ASBILD

FORMAND FOR DANSKE BIOANALYTIKERE

HVEM SKAL BETALE HEPATITISVACCINE?

Danske Bioanalytikere har henvendt sig til Arbejdstilsynet for at få deres overordnede syn på, om bioanalytikere og studerende ansat i og uden for sundhedsvæsenet må anses for at have en væsentlig risiko for smitteoverførsel og stiklæsioner. For eksempel ved stik- eller skæreulykker med blodforurenede kanyler, knive og andet. Samtidig ønsker dbio en vurdering af, om de ansatte i den forbindelse har ret til betalt vaccination mod hepatitis B som immunprofylakse. Det hersker der nemlig en del forvirring om.

Danske Bioanalytikere tager udgangspunkt i en bekendtgørelse fra Arbejdstilsynet, hvor det hedder: "En øget risiko mod erhvervsrelateret smitte skal primært nedbringes ved arbejdshygiejniske foranstaltninger, herunder instruktion af de ansatte, men hvor dette ikke kan lade sig gøre eller er utilstrækkeligt, skal vaccination tilbydes." Det fremgår af en vejledning fra Arbejdstilsynet; "Om arbejdsrelaterede smitterisici ved hepatitis".

Camilla Bjerre, næstformand i dbio, siger: "Det kan ikke være rimeligt, at Arbejdstilsynet og embedslægen vurderer forskelligt i de forskellige regioner, det giver en unødigt usikkerhed blandt dbio's medlemmer."

dbio har desuden skrevet til Danske Regioner for at høre, hvor de studerende skal sende deres fakturaer til, og hvordan vaccineringen skal administreres fremover.

NYT NETVÆRK FOR MIKROBIOLOGI

Et årligt seminar er ikke tilstrækkeligt til at dele viden og erfaringer; derfor er det landsdækkende LUA-forum igang med at etablere et netværk, der skal holde gang i vidensudvekslingen hen over året.

LUA, der omfatter ledende bioanalytikere, undervisere og afdelingsbioanalytikere inden for klinisk mikrobiologi på Danmarks 12 afdelinger, tog ved et todagesseminar i begyndelsen af november skridt til, i første omgang, at udgive et nyhedsbrev.

På seminaret, der i år blev afholdt på Rigshospitalet, var især kommunikation sat på dagsordenen. Både i dagligdagen, men også specifikt i forhold til netværkstanken. Nyhedsbrevet kan således blive udvidet med fx et netbaseret forum, en vidensdatabase eller mere fagspecifikke netværksgrupper, eventuelt også med andre faggrupper. Hvis og når det bliver relevant.

Der eksisterer et stort behov for at kunne dele erfaringer med fx indkøb af nyt apparatur, nye molekylærbiologiske metoder og ny organisering, lyder det blandt andet fra Annette Dreyer, ledende bioanalytiker på Klinisk Mikrobiologisk Afdeling på Rigshospitalet.

Det bliver afdelingens kommunikationsmedarbejder Mie Hørbo, der er netværkskoordinator det første år; hun vil således stå for at indsamle og distribuere viden på tværs af de 12 afdelinger i landet.

HUN VIL HAVE FLERE BIOANALYTIKERE TIL AT FORSKE

Lisa Bjørnlund Strandmark er ny uddannelseskonsulent hos Danske Bioanalytikere. Hun er biolog og har også tre års medicin-studier bag sig. Efter mange år med forskning og undervisning i jordbundens mikroskopiske liv på Københavns Universitet kom hun i 2011 til Statens Serum Institut, nærmere bestemt til Center for Biosikring og -Beredskab. Her stod hun for udvikling af nye undervisningstilbud ud af huset, blandt andet til universiteter over hele landet. Men også for den lovpligtige

uddannelse af biosikringsansvarlige, som en hel del bioanalytikere har gennemgået. Indimellem blev der tid til en diplomuddannelse i journalistik. Så det er en person med en stærk passion for forskning, uddannelse og formidling, der fremover stiller sig til rådighed for efteruddannelsen af dbio's medlemmer.

Når arbejdet ikke kalder, er det manden Claus, de fire store børn, hanhunden Clinton (opkaldt efter Hillary!), huset i Tølløse og ikke mindst havkajakken, der fylder tiden for Lisa

HASH, HUKOMMELSE OG INDLÆRING

For første gang har forskere kortlagt, hvordan de molekylære mekanismer virker, når en person bruger produkter, der er udvundet af cannabisplanten. Det har vist sig, at det er et enkelt enzym, der er på spil, når brug af hash og marihuana går ud over evnen til at indlære og huske. Den bivirkning skal altså tages i betragtning, når kræft-, sklerose, gig- og epilepsipatienter benytter de euforiserende stoffer til smerte- eller kvalmelindring. Lovligt eller mindre lovligt.

I en musemodel har neurologer fra Louisiana State University fundet, at hash øger niveauet af enzymet COX-2, som netop indvirker på indlæringen og hukommelsen. Så snart samme enzym blev hæmmet igen, fungerede hjernen normalt.

Faktisk er der tale om et enzym, som den farmaceutiske industri allerede kender godt. Almindelig håndkøbsmedicin til smertelindring er således udviklet til netop at hæmme COX-2. For eksempel Ibuprofen.

Således står at læse i tidsskriftet Cell.

LYNERSTATNINGER TIL KRÆFTRAMTE KVINDER

Patientforsikringen har foreløbig modtaget 80 henvendelser fra kvinder, der ikke er blevet rutinemæssigt indkaldt til screening for livmoderhalskræft, og som efterfølgende har udviklet livmoderhalskræft. Som det kom frem i oktober, har der i nogle områder af Danmark været hvide pletter med hensyn til indkaldelsen, så 27.000 kvinder i målgruppen ikke er blevet screenet med de tre foreskrevne års mellemrum. Patientforsikringen har nedsat en arbejdsgruppe, der er i gang med at lynbehandle klagesagerne. En fynsk kvinde på 51 år fik som den første i begyndelsen af december tilkendt knap 800.000 kr. i erstatning som en foreløbig godtgørelse. Senere vil det blive opgjort, hvor meget hun eventuelt yderligere skal have for tabt arbejdsfortjeneste. Det skriver Politiken.

Ikke alle sager forventes dog at være tilsvarende ukomplicerede, men Patientforsikringens direktør lover, at alle sager vil blive behandlet inden for væsentligt kortere tid end de, i gennemsnit, sædvanlige 200 dage. Der vil formentlig også være forskel på størrelsen af erstatningerne afhængig af kvindernes prognose, og hvor fremskreden sygdommen er.

GENERALFOSAMLING I dbio's REGIONER

De fem regioner afholder generalforsamlinger i marts 2014.

Dagsorden skal ifølge vedtægterne indeholde følgende punkter:

1. Valg af dirigent
2. Beretning om regionsbestyrelsens arbejde i det forløbne år
3. Aflæggelse af regnskab
4. Indkomne forslag

Eventuelle supplerende punkter til dagsordenen fremgår af teksten under hver region.

Hvis du gerne vil deltage i generalforsamlingen, kan du tilmelde dig til på det tlf.nr. eller den e-mail, som er nævnt i teksten under den enkelte region.

dbio- NORDJYLLAND

MANDAG DEN 10. MARTS 2014, kl. 16.45 hos BUPL, Niels Jernesvej 8B, 9220 Aalborg Ø.

Under generalforsamlingen vil der være lidt mad og drikke.

Udover den vedtægtsbestemte dagsorden vil der være følgende punkter: OK-15.

FRIST FOR FORSLAG der ønskes behandlet på generalforsamlingen er 24. feb. 2014.

TILMELDING til regionskontoret den 24. feb. 2014.

dbio- MIDTJYLLAND

TIRSDAG DEN 18 MARTS 2014 kl. 16.30 i Medborgerhuset, Bindslevsplads, 8600 Silkeborg.

Indskrivning 16.30 – spisning kl 17 – general-start kl. 18.

Udover den vedtægtsbestemte dagsorden vil der være følgende punkter.

FRIST FOR FORSLAG der ønskes behandlet på generalforsamlingen er den 3.marts 2014.

TILMELDING til regionskontoret er den 10.marts 2014.

dbio- SYDDANMARK

TORSDAG DEN 13.03.2014 17:15-21:30 på Comwell Kolding, Skovbrynet 1, Kolding.

Der vil være kaffe te og kage ved ankomst og middag efter generalforsamlingen.

Inden selve generalforsamlingen vil der være oplæg om etik ved 1. næstformand Martina Jürs og formand for Etik's råd lektor PhD Jacob Birkler.

FRIST FOR FORSLAG der ønskes behandlet på generalforsamlingen er den 27.02.2014.

TILMELDING til regionskontoret er den 6.3.2014 på hjemmesiden.

dbio- SJÆLLAND

ONSDAG DEN 12. MARTS 2014 kl. 17.00. Indskrivning fra kl. 16.30 på Hotel Kirstine, Købmagergade 20, 4700 Næstved.

Der vil blive serveret buffet under generalforsamlingen med efterfølgende kaffe/te og kage.

Valg af suppleant(er) til regionsbestyrelsen. + punkt om OK 15.

FRIST FOR FORSLAG der ønskes behandlet på generalforsamlingen er onsdag d. 26. februar kl. 17.

TILMELDING til regionskontoret er mandag d. 3. marts kl. 12.

dbio-HOVEDSTADEN

MANDAG DEN 17.03.2014 kl. 16.30 til 21.00 i Store auditorium, Herlev Hospital.

Der serveres en let anretning efter spisningen og som afslutning på generalforsamlingen har vi inviteret en professionel historiefortæller, Kasper Sørensen til at fortælle nogle historier. Måske vil han fortælle historier om sundhedsvæsenet, en enkelt bioanalytiker eller to – eller måske noget helt andet.

Lige inden vi går til spisning vil der være overrækkelse af jubilæumsgaver.

FRIST FOR FORSLAG der ønskes behandlet på generalforsamlingen er den 03.03.2014 kl. 12.00.

TILMELDING til regionskontoret er den 10.03.2014 kl. 12.00.

OK 15

GI'R DU EN FROKOST?

Danske Bioanalytikere har ingen facitliste forud for OK 15. Tværtimod satses der på fordomsfri dialog med medlemmerne om alle temaer – også de kontroversielle

Beskedne lønstigninger blev resultatet af OK 13 – og man kan forvente det samme for OK 15. Danske Regioner har stillet stort set de samme krav til sygehusansatte på Sundhedskartelletts overenskomst ved både OK 11 og OK 13; beskedne lønstigninger, men også krav om fleksibel arbejdstid, forhandling med den enkelte på lokalløn og færre tillidsrepræsentanter er gået igen. Danske Bioanalytikere vil derfor gribe forberedelsen af OK 15 an på en ny måde.

”I stedet for at vi igen sidder over for Danske Regioner og afviser de samme krav, vil vi ruste os til at kunne præge mellemregningerne. Arbejdsgiver ønsker mere effektivitet og produktivitet, men griber til de forkerte løsninger. Vi ønsker løsninger, som er gode for sundhedsvæsenet, men hvor vores medlemmer ikke skal løbe endnu hurtigere,” siger formand Bert Asbild.

dbio afholder derfor OK 15-debatmøder i alle regioner for tillidsrepræsentanter og ledere i starten af 2014. Temaerne

er bl.a. timebank og arbejdstid – kan der være en sammenhæng? Kompetencefond – der kvalificerer hele livet! Afgivelse af ret til betalt frokost – hvordan skal den veksles? Hvis ikke lokalløn, hvad så? Tillidsrepræsentanterne skal diskutere basisoverenskomsten og klædes på til at tage debatmøder på arbejdspladserne med medlemmerne i løbet af 2014.

Vi lytter. Også til lederne

dbio vil gerne i dialog med vores ledere. De inviteres derfor til en seance, hvor vi kan drøfte de udfordringer, lederne møder i deres hverdag.

Ved OK-forhandlingerne fokuserer arbejdsgiverne primært på krav til øget ledelsesrum og behovet for arbejdspladsfleksibilitet. Vi ønsker en dialog om de udfordringer og behov, der fylder for vores ledere – fx strukturændringer og om, at være ledere i et krydspres - og har derfor brug for input til lederoverenskomsten.

I alle regioner inviterer dbio en op-

OK 15: DEBATMØDER FOR TILLIDSREPRÆSENTANTER OG LEDERE:

- 13. januar Region Sjælland
- 29. januar Region Hovedstaden
- 30. januar Region Midtjylland
- 25. februar Region Syddanmark
- 26. februar Region Nordjylland

Regionsformændene inviterer TR og ledere med nærmere oplysninger om tid og sted.

lægsholder til at fortælle om visionerne for sundhedspolitikken. Det er første skridt inden kravindsamling medio 2014, men formålet er, at få sat medlemmernes ord på nogle gode løsninger, understreger Bert Asbild:

”Vi kender først de endelige krav efter kravindsamlingen. Nu gælder det om at høre medlemmerne; hvad prioriterer de? Høre de gode idéer og argumenter ude fra sygehusgangene,” siger han. ▣

PÅ VEJ MOD OK 15

Regionale OK 15-møder

Debatmøder på arbejdspladserne

Kravindsamling forberedes

Prioritering og koordinering i Sundhedskartellet

Kravudveksling med Danske Regioner

Forhandlinger mellem Danske Regioner og Sundhedskartellet

Muligt forlig

Januar/februar 2014

Foråret

Juni-august

Oktober/november

December

Januar/februar 2015

Ultimo februar 2015

Kim Madsen prioriterer et job uden vagter, tæt på patienterne og i øjenhøjde med lægerne.

”Her er vi i direkte dialog med lægerne”

Tekst // Helle Broberg Nielsen, journalist
Foto // Henrik Petit

Kim Madsen udfordrer flere forestillinger om, hvem der søger job som bioanalytiker i almen praksis; han er mand, ung, nyuddannet og ansat i et af landets største lægehuslaboratorier. Han brænder især for faglig formidling; der skal flere ord på, hvad bioanalytikere gør og kan, mener han

BRUG Bioanalytiker I ALMEN PRAKSIS

Man behøver ikke at være fagligt ensom som bioanalytiker i en lægepraksis. Kim Madsen med sin ledende bioanalytiker Anette Dynes Jørgensen, i forgrunden, samt kollegaen Stella Schmöde. Yderst til højre: bioanalytikerstuderende Rasha Shamoon.

Kim Madsen er da også af den overbevisning, at der skal mange flere ord på bioanalytikerfaget over for en omverden, som ofte ikke genkender fagbetegnelsen og slet ikke har blik for den rolle, faget spiller i diagnostik og opfølgning på patientbehandlingen.

Pt. går han og kollegerne i laboratoriet i Næstved Lægecenter og diskuterer, om de skal indføre navneskilte på tøj – og benytte anledningen til også at få fagbetegnelsen med.

Kim Madsen har da også et særligt nært forhold til formidling; han skrev bachelorprojekt om den diagnostiske samarbejdspartner, da han gik på bioanalytikeruddannelsen her i Næstved. Dog ikke om den primærsektor, han nu er ansat i, men med feltarbejde på et akutafsnit på Nykøbing Sygehus. Udgangspunktet var: "Hvordan fungerer det med kommunikationen?"

"Min medstuderende og jeg undersøgte kontaktbioanalytikerens rolle, og hvad den funktion bidrager med på sådan et sted. Den diagnostiske samarbejdspartner er jo en slags udvidet kontaktbioanalytiker, så det var et oplagt sted at tage afsæt. Vores konklusion var, at det ikke så meget var kommunikationen med lægerne, der var central, men kommunikationen med sygeplejerskerne på gulvet," siger Kim Madsen, der blev færdig med sin uddannelse i januar 2012.

Stort laboratorium

Til gengæld oplever han en langt mere uformel faglig kontakt med lægerne her i Næstved Lægecenter, der er en af landets største praksisenheder. Der er tilknyttet 12 praktiserende læger fordelt på

fire klinikker. Desuden er der 17 uddannelseslæger, to speciallæger, 12 sygeplejersker og 10 lægesekretærer. Laboratoriet er fælles for hele lægecentret og har ansat tre bioanalytikere, en laborant og en ledende bioanalytiker. I øjeblikket er faggruppen desuden udvidet med en bioanalytikerstuderende på modul 13; i samarbejde med bioanalytikeruddannelsen på UCSJ i Næstved fik hun lov til at tage en del af sin uddannelse i en lægepraksis. Ledende bioanalytiker Anette Dynes Jørgensen har en klinisk vejlederuddannelse og er dermed kvalificeret til at være underviser og vejleder for studerende. I dag er der i øvrigt også en studerende fra byens bioanalytikeruddannelse, der har fritidsjob i laboratoriet, fortrinsvis med blodprøvetagning.

Laboratoriet, der er på størrelse med et moderne klasseværelse, er udstyret med alt det tidssvarende udstyr, der skal til for at kunne matche det analyserepertoire, som Danske Regioner honorerer for.

"Her på stedet er vi i direkte dialog med lægerne. Vi holder fælles frokost for alle de ansatte i huset, og det giver masser af mulighed for at få vendt et eller andet i forbindelse med en patient, fx forklare eller høre nærmere om et analyseresultat, der var afvigende eller der skal følges op på. Det er vel en form for diagnostisk samarbejdspartnerkab hen over frokostbordet. Det er sådan set ikke noget, vi italesætter; vi praktiserer det bare. På samme måde hvis vi falder over et eller andet, der er u hensigtsmæssigt i forhold til vores samarbejde: Så går vi direkte til de to af lægerne, der for tiden har laboratoriet som ansvarsområde. Der er ikke noget mellemlid. Det lidt

Måske er han bare ganske særlig lydhør. Men Kim Madsen synes, at mange patienter er nysgerrige nok, når de kommer ind i laboratoriet og får taget en blodprøve.

"De vil faktisk gerne vide, hvad der skal ske med blodet, og hvad analyserne kan vise. Det giver os en fin mulighed for at fortælle noget om vores fag. Naturligvis inden for det, vi må og kan fortælle om," tilføjer han.

Denne eftermiddag bærer han en knaldgrøn T-shirt af laboratoriets eget design med påskriften: "LAB: vi er på 'stikkerne'".

Der er ingen hierarkiske kommandoveje i Næstved Lægecenter. Kim Madsen kan til enhver tid gå til en af de to læger, der på skift har ansvaret for laboratoriedriften. Her taler ham med praktiserende læge Birgit Christensen.

gammeldags hierarki, man finder mange steder i sygehusvæsenet, er der ikke noget af her,” siger han.

Almen praksis. Yes!

Som mand, ung og nyuddannet udfordrer Kim Madsen flere forestillinger om, hvilken type bioanalytiker der normalt søger ud i almen praksis, typisk efter at have aftjent sin ”værnepligt” på sygehuse. Men han bekræfter også et par stykker: Han prioriterer – ligesom småbørnsmødrene og de ældre, der også gerne vil være fri for at gå i natte- og weekendvagt – også et arbejde, hvor han kan hente børn og leve et balanceret familieliv. Han er far til en dreng på knap et år og har desuden to bonusbørn.

Egentlig var han på vej ud ad, hvad der viste sig at være et par akademiske sidespor. Først læste han medicin et halvt år på Aarhus Universitet, siden naturfag halvandet år på RUC. Han trivedes ikke, og da en bekendt til en fest afsluttede dén diskussion med et ”...jamen, så skal du være bioanalytiker”, faldt tin-

gene i hak.

”Yes! tænkte jeg. Som barn har jeg tilbragt rigtig meget tid på sygehuse; jeg er født med et misdannet ben og er blevet opereret mange gange. Jeg har derfor et særligt forhold til sundhedsvæsenet og kunne sagtens se mig selv arbejde inden for den sektor. Uddannelsen som bioanalytiker ville give mig hele pakken; både at beskæftige mig med naturfag og have patientkontakt,” siger han.

Som færdiguddannet nåede Kim Madsen lige omkring et vikariat på Afdeling for Klinisk Mikrobiologi på Slagelse Sygehus og begyndte på endnu ét på Klinisk Biokemisk Afdeling i Næstved, da han reagerede på et opslag om stillingen som bioanalytiker i Næstved Lægecenter. Han var så sikker i sin sag, at han stoppede i vikariatet på sygehuset for at begynde i et fem måneder langt vikariat i lægecentret. Siden er han blevet fastansat.

”Ud over ikke at skulle gå i vagt, så er der også en bedre slutløn i primærsektoren.

Man har desuden mulighed for lønforhandlinger og årlige kursusdage. Men især sætter jeg pris på den brede medindflydelse, jeg oplever her. Det giver et godt arbejdsmiljø,” siger han.

Vi kan byde ind med mere

Kim Madsen kan sagtens få øje på andre spændende og eventuelt løntillægsudsendende opgaver, der ville ligge lige for for praksisbioanalytikere. I forbindelse med rådgivning og opfølgning over for de store kronikergrupper for eksempel. Eller når primærsektoren for alvor går i gang med akkreditering efter standarderne i Den Danske Kvalitetsmodel. Lige p.t. har han og hans kolleger fokus på det nye forskningsprojekt, DD2. Det går ud på at tage blodprøver på nydiagnosticerede patienter med type 2-diabetes og sende dem til en biobank i Vejle. Indsamlingen har til formål at forske i, om en mere individuel og evidensbaseret tilgang til den store folkesygdom vil føre til en mere effektiv håndtering af patientgruppen. Forskerne vil også se på,

Tekst // Helle Broberg Nielsen, journalist

om patienternes genetiske profil har en betydning.

Det er ikke bare centrets læger, der kommer helt tæt på, det gør patienterne også. Det udgør afvekslende faglige udfordringer, at de i lægecentret møder både den ældre fru Jensen, som Kim Madsen siger, og den lille purk, der skal have taget en blodprøve for første gang. Sideløbende er der et stykke praktisk kontorarbejde, når laboratorieydelse for de enkelte læger skal bogføres.

Med 23.000 patienter i optageområdet, 120-140 daglige patientkontakter og en årlig egenproduktion på ca. 60.000 forskellige analyser – på blodprøver, urin, lungefunktionsmålinger og EKG'er – er der også et aktivitetsniveau, der gør, at Kim Madsen ikke aktivt efterspørger praksisopgaver, der ligger uden for det egentligt bioanalytikerfaglige:

”Jeg synes, at mine arbejdsopgaver skal give mening i forhold til min uddannelse. Og jeg vil rigtig gerne medvirke til, at der kommer mere opmærksomhed på, hvordan vi kan bidrage med at bruge patientdata til bedre behandling og kvalitetsudvikling. Det er jo det, vi er skrappe til; at tingsliggøre arbejdsgange og beskrive procedurer,” siger han. ▣

Dagens dont.

HAN OPFANDT SIT EGET JOB

I dbio's medlemskartotek findes der en enkelt mandlig praksisbioanalytiker ud over Kim Madsen. Per Svendsen har en lang fortid i det private, men blev for syv år siden eneste praksispersonale i en lille praksis, hvor han stort set får lov til alt, hvad han foreslår

Har man som bioanalytiker en forhistorie inden for forskning i privat regi og siden som produktkonsulent i to på hinanden følgende medicinalvirksomheder og produktchef i en tredje, ligger det næppe først for at skaffe sig et job i en solopraksis. Men for Per Svendsen gav det mening, da der for syv år siden skulle ske ”noget nyt”, som han siger. Arbejdet for i sidste omgang Astra Zeneca betød alt for lange arbejdsdage og for meget rejseri. Det var ikke kompatibelt med et familieliv med børn.

Tilbage til det sygehus, hvor han var uddannet, Klinisk Kemisk Afdeling på Aalborg Syd? Nej, det var ikke dét, han så for sig.

”Jeg kendte en del praksislæger fra mit job som produktspecialist, så jeg bestemte mig for at opsøge en af dem, jeg havde et rigtig godt forhold til. Han havde på det tidspunkt en solopraksis, kun med en sekretær. Jeg havde lagt mærke til, at han ret ofte så noget brugt ud. Så jeg opsøgte ham en dag, hvor jeg vidste, at han havde haft sin sidste patient. Og så solgte jeg mit budskab,” fortæller Per Svendsen.

Han var nemlig overbevist om, at lægen havde brug for en ansat, der kunne overtage ansvaret for en del af de opgaver, som han selv gerne ville slippe for. Han havde overvejet en sygeplejerske, men den garvede sælger formåede at sælge ham en bioanalytiker.

”Vi har et meget dynamisk forhold. Forstået på den måde at det fra starten stod klart, at jeg ikke bare skulle tage blodprøver, EKG'er og foretage analysearbejde. Vi brugte lige et par måneder på at finde hinanden, men

Per Svendsen, privilegeret.

så begyndte vi for alvor at se på, hvordan vi kunne udvikle vores service til patienterne,” siger Per Svendsen.

Hans arbejdsgiver investerede fx i Doppler-apparat til distal blodtryksmåling, så patienter med begyndende åreforkalkning kunne fanges i tide. De tog begge på kursus i allergiudredning og tilbyder priktest til patienterne. Per Svendsen er desuden oplært i at bruge laserudstyr til smertebehandling og har tilegnet sig så stor en viden om akupunktur, at han kan hjælpe rygere med at stoppe og lette livet for migrænepatienter. Han stetoskoperer lunger, står for INR-måling og andre sygepleje-, men altså også lægefaglige opgaver. Og så tager han telefoner.

For et par år siden kom endnu en læge til, så i dag er der blevet lidt bedre tid til også at kaste sig over andre former for kvalitetsudvikling.

”Jeg er meget privilegeret; jeg får stort set lov til alt, hvad jeg foreslår,” siger Per Svendsen. ▣

Billigere analyse med egne reagenser

Bekostelig analyse til måling af membranlipider kan anvendes i diagnosticeringen af bl.a. cancer og diabetes. Dette bachelorprojekt viser, at analysen kan gøres langt billigere. Prisen kan mere end halveres ved selv at fremstille de benyttede reagenser til analysen

- Et bachelorprojekt i samarbejde med forskningsafsnittet tilknyttet Klinisk Biokemisk Afdeling på Hvidovre Hospital, KBA Hvidovre, og bioanalytikeruddannelsen på Professionshøjskolen Metropol.

Formål

Formålet med bachelorprojektet var at undersøge muligheden for at udvikle en billigere analyse end et allerede eksisterende kommercielt kit til bestemmelse af humant P/S-sphingomyelin fra Cayman Chemical Company. Dette skulle gøres ved dels at fremstille de anvendte reagenser selv, dels ved at optimere koncentrationerne af reagenserne. Analysekitet ønskes anvendt til forskningen på Klinisk Biokemisk Afdelings forskningsafsnit på Hvidovre Hospital.

Baggrund for forsøget

Der har gennem de sidste årtier været stigende interesse for sphingolipider som andet end blot produkter i cellernes membran. Det har gennem forskning vist sig, at sphingolipiderne også har en rolle inden for cellesignalering. Nogle sphingolipidprodukter kan for eksempel gennem signalering være med til at afgøre, om cellen skal vokse, afgå ved apoptose (reguleret celledød) eller overleve (1,2). Man har også gjort afgørende fund vedrørende sphingolipidernes rolle under visse sygdomme og behandling af bl.a. cancer (3,4,5).

Det har derfor en stor betydning for patienter med disse sygdomme, at der udvikles en analyse, som kan bruges til forskning, således at man kan opnå en dybere forståelse af lipidernes betydning for mennesket og for behandlingen af bl.a. cancer.

Klinisk Biokemisk Afdeling på Hvidovre Hospital har en forskningsafdeling tilknyttet, hvor der forskes inden for bl.a. endokrinologiske lidelser som diabetes og andre stofskiftesyg-

domme. Det er yderst interessant for forskningsafdelingen at få udviklet en billigere analyse, som vil kunne bruges i forskningsarbejdet vedrørende de nævnte lidelser.

Der findes allerede et analysekit fra Cayman Chemical Company til analysering af humant S/P-sphingomyelin (6). Kittet koster ca. 24,50 kroner pr. analyse. Denne pris lyder måske ikke af meget, i forhold til hvad man potentielt kan få ud af analysen. Men da man endnu ikke har fundet ud af, præcis hvilke funktioner sphingolipiderne har i kroppen, og dermed hvad en høj eller lav koncentration af disse i plasma eller serum nøjagtigt betyder, skal der stadig udføres en masse forskning og senere validering af analysen. Det vil derfor være meget gavnligt, rent økonomisk, at få prisen bragt ned. Det er derfor interessant, om dette projekt kan lede til en analyse, der er billigere per patientanalyse.

Analysen skal først og fremmest anvendes på Hvidovre Klinisk Biokemisk Afdelings forskningsafdeling og herefter, ved succes, indkøres i den daglige drift på Klinisk Biokemisk Afdeling til analysering af sphingomyelinkoncentrationen i plasma eller serum, sådan at man, med henblik på behandling af patienter, kan rette den terapeutiske behandling direkte mod den del af cellesignaleringen, sphingolipiderne har indvirkning på (3).

Sphingolipider og sphingomyelin

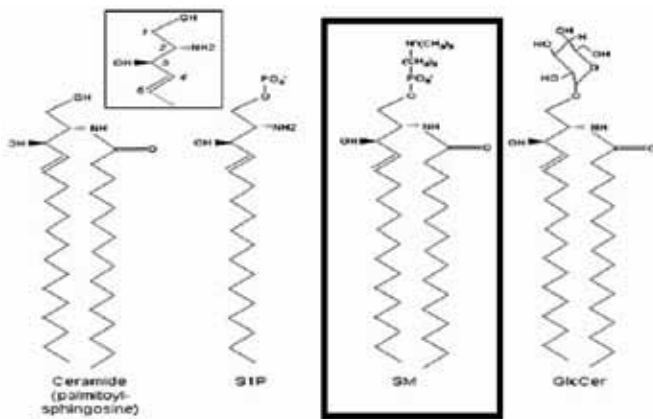
Der findes flere forskellige typer af sphingolipider. Fælles for dem alle er, at de er en naturlig bestanddel af eukaryote celler og findes i cellens membran. Sphingomyelin er en sådan type

Af bioanalytiker // Lene Kjær Callesen
Finsenlaboratoriet

bioanalytiker // Karina Justesen
Klinisk Biokemisk Afdeling,
Roskilde Sygehus

Vejledere //
Henrik Hansen, lektor, cand.scient.,
bioanalytikeruddannelsen i Køben-
havn, Professionshøjskolen Metropol
Pernille Munck, bioanalytikerunder-
viser, Klinisk Biokemisk Afdeling,
Hvidovre Hospital

Figur 1 viser de forskellige typer af sphingolipid. Det ses af Sphingomyelin (SM) er en af dem.

lipid (figur 1). Sphingomyelin har vigtige strukturelle og funktionelle roller for cellen og deltager i mange signaleringsprocesser.

Sphingomyelins rolle for cellen

Sphingomyelinmetabolismen omdanner sphingomyelin til mange forskellige produkter. Disse produkter spiller yderligere store roller for cellen (figur 2).

Det er hovedsageligt ceramid og sphingosin-1-phosphat, der mistænkes for at have stor betydning for cellers vækst og død. Dog har både sphingosin og ceramide-1-phosphat samme effekter (1).

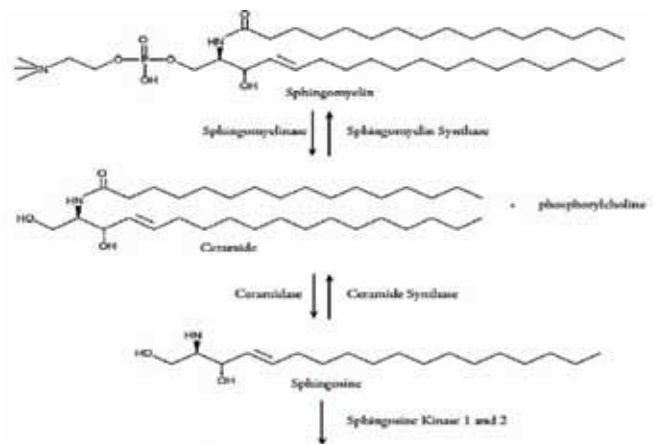
Sphingosin-1-phosphat er involveret i mange regulationsprocesser som fx rearrangering af cellens cytoskelet, cellemigration og vækst, flere processer af betydning for hjerte og kar og suppression af apoptose (1). Det er særligt sphingosin-1-phosphats evne til at inducere cellevækst og undertrykke apoptose, der kan gøre lipidet problematisk i fx cancersammenhænge (4).

Ceramider fungerer modsat sphingosin-1-phosphat og er involveret i en række processer, der inducerer apoptose (1). Forenklet kan man sige, at en celleds fremtid er bestemt af bl.a. balancen mellem sphingosin-1-phosphat og ceramid (1).

Sphingolipider og sygdomme

Der forskes stadigt i sphingolipidernes rolle i diverse sygdomme, og det er endnu uvist, præcis hvad de kan gøre ved cellerne gennem signalering. Der findes mange teorier, fx at ceramider nedsætter insulinresponsen i cellerne, kan betyde død af insulinproducerende β -celler i de langerhanske øer og bidrager til andre diabetiske komplikationer (2).

Det er også set, at sphingolipider kan have en betydning for cancerpatienter, da mange af disse patienter har forhøjet koncentration af det cellevækstfremmende lipid sphingosin-1-phosphat. Denne forhøjede koncentration er i flere studier korreleret med forhøjet tumorgrad, kemoterapeutisk resistens og forkortet patientoverlevelse (4).

Figur 2 viser sphingomyelin metabolismen. Det ses at sphingomyelin reversibelt kan omdannes til ceramid, som igen reversibelt kan omdannes til sphingosin. Sphingosin kan herefter irreversibelt phosphoryleres af sphingosin kinaser til sphingosin-1-phosphat.

Sphingolipider og behandling

Den omtalte forenklede måde at beskrive cellens fremtid på har visse studier og forskning valgt at gøre brug af, og det forsøges fx. at finde behandlingsmetoder, der stopper lipidproduktens evne til at fremme vækst og migration af cancerceller, eller metoder der hæmmer evnen til at inducere apoptose, og på den måde undgå tab af fx. de insulinproducerende celler.

Ved coloncancer og brystcancer kan ses en reduceret celleoverlevelse og vækst, hvis man inhiberer enzymet sphingosin-kinase (SK), som spalter sphingosin til sphingosin-1-phosphat. Man forsøger altså at undgå dannelsen af for meget sphingosin-1-phosphat, som kan få cancercellerne til at migrere og vokse (4).

Andre studier har fundet resultater, der indikerer, at sphingolipider kan virke fremmende for virkningen af kemobehandlinger ved cancer og endda kan gavne disse behandlinger ved resistente cencertyper (4,5). Dertil kan føjes, at man har fundet, at ceramider kan gøre celler, der ikke er sensitive over for strålebehandling, mere sensitive, og de vil derved nemmere undergå apoptose (7).

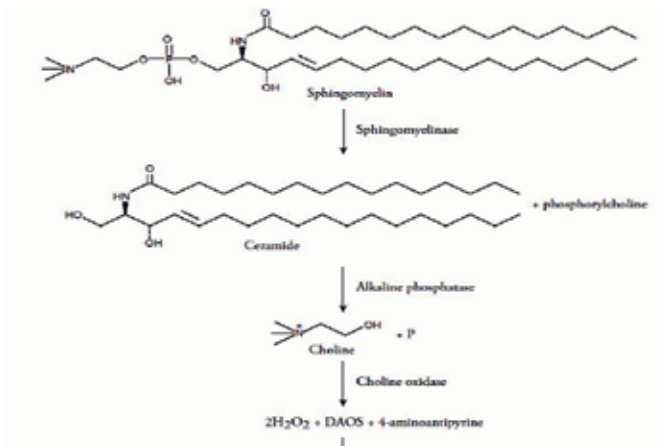
Der findes endnu ikke meget litteratur om anvendelsen af sphingolipider som en del af den terapeutiske behandling. Det er vigtigt at få udviklet brugbare analyser, der kan måle de forskellige sphingolipider, så der kan blive forsket mere dybtgående på dette vigtige område.

Dette projekt har blot været et lille skridt i udviklingen.

Analyseprincip og måleprincip

Analysen beror på en række enzymatiske reaktioner. Reaktio-nerne nedbryder tilsammen sphingomyelin i prøven til hydrogen peroxid, som kan måles i en farveregning (figur 3).

Først spaltes sphingomyelin i prøven ved hjælp af det tilsatte sphingomyelinase til ceramid og phosphorylcholin. Den tilsatte alkaliske phosphatase spalter herefter phosphorylcholin til cholin og phosphor. Cholinoxidase fra reaktionsmikset omdanner cholin til hydrogen peroxid (H_2O_2) og biproduktet betain aldehyd. Herefter katalyserer peroxidase reaktionen mellem hydrogen peroxid og det tilsatte DAOS

Figur 3 viser analyseprincippet for analysen. Sphingomyelinase, alkalisk fosfatase, cholin oxidase, DAOS, 4-aminoantipyrin og peroxidase er de enzymer det er forsøgt at optimere. Cholin oxidase og peroxidase viste sig at være de to enzymer der skulle have en højere koncentration, for at opnå brugbare resultater.

(*N-ethyl-N-(2-hydroxy-3-sulfo-propyl)-3,5-dimethoxyaniline*) og 4-aminoantipyrin. Derved fremkommer der en blå farve, som kan aflæses i en Plade Reader ved en bølglængde på 595 nm.

Humant P/S-sphingomyelin måles ved en fotometrisk endepunktsmåling. Den målte absorbans er ligefrem proportional med koncentrationen af sphingomyelin i prøven. Absorbansen måles ved endt reaktion.

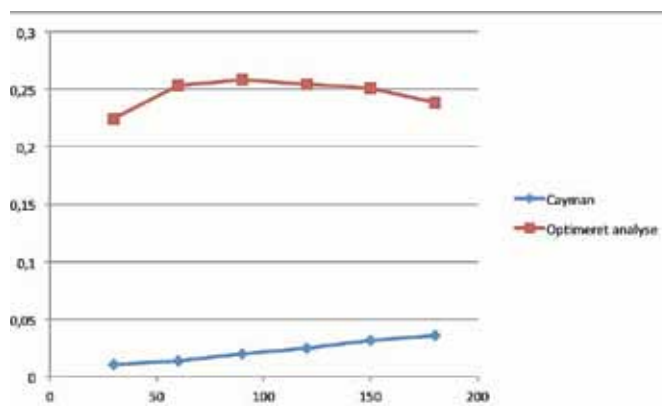
Resultater

Ved første opsætning af analysen benyttedes der samme enzymkoncentrationer som i det kommercielle kit fra Cayman Chemical Company. Da der ved denne opsætning ikke fremkom et målbart resultat, skulle der optimeres på et eller flere enzymer. Vi opsatte derefter en analyse med 10 gange så høj enzymkoncentration for alle enzymer. Dette viste et langt større og brugbart udslag, og vi skulle derefter finde ud af, hvilke enzymoptimeringer der havde givet denne gunstige virkning på resultatet (figur 4). Dette gjorde vi ved at opsætte optimeringsanalyser for hvert enzym med afprøvning af fem og 10 gange så høj enzymkoncentration.

Efter hver optimering sammenlignede vi resultaterne fra de forrige opsætninger. Hver gang blev reaktionstid og absorbans holdt op mod hinanden for at se, om reaktionens betingelser var forbedrede. Vi fandt, at ved at øge koncentrationen på cholin oxidase og peroxidase kunne vi opnå absorbanser af en kvalitet, der kan sammenlignes med Cayman-kittets.

Cholin oxidase er en katalysator i reaktionen. Hvis der ikke er nok af denne, vil alt cholin i prøven ikke kunne omdannes til hydrogen peroxid (H_2O_2), og man vil derfor få et for lavt resultat i sidste ende i forhold til den sande koncentration.

Ved optimeringen på cholin oxidase opnåede vi forbedrede resultater ved både fem og 10 gange enzymkoncentration. Da

Figur 4 viser to endepunktskurver. Den blå kurve er absorbansudviklingen, når analysen var præcist sat op som Cayman Chemical Company. Den røde kurve er absorbansudviklingen efter enzymoptimeringerne. Det ses at der opnåes væsentligt højere og målbare absorbanser, når cholin oxidase og peroxidase koncentrationerne er 5 gange højere. Samtidig er absorbansniveauet sammenlignelig med det absorbansniveau der forventes opnået ved brug af kittet fra Cayman Chemical Company.

resultaterne fra optimeringen med fem gange højere koncentration af cholin oxidase viste sig at være på samme absorbansniveau som beskrevet i Cayman-kittet (6), besluttede vi, at dette fremover skulle være koncentrationen for cholin oxidase. Derudover er cholin oxidase et af de mest bekostelige reagenser i analysen, og det vil derfor være gunstigt for analysens pris at holde koncentrationen af cholin oxidase så lav som muligt.

Vi fandt, at en optimering på fem gange så meget peroxidase var fordelagtig for reaktionen. Peroxidase benyttes i det sidste trin af reaktionskaskaden, og det er her, det blå farveudslag bliver dannet. Hvis der ikke er nok peroxidase i opløsningen til at katalysere hydrogen peroxid, vil der ikke fremkomme et stort nok farveudslag, og der vil derfor ske en fejltolkning af prøven, da det ikke er det sande resultat, der kommer frem.

Da optimeringen på de resterende enzymer ikke gav et brugbart udslag på analysen, vil det ikke være til gavn at opkoncentrere disse.

Gennem optimeringen af de to omtalte reagenser, cholin oxidase og peroxidase, opnåedes sammenlignelige absorbanser, og gennem en prisudregning for analysen fandt vi, at prisen pr. analyse ville være ca. 10 kr. Dermed kan en prisbesparelse på ca. 14 kr. pr. analyse opnås (8).

Da vi kun har lavet optimeringsanalyser med fem og 10 gange enzymkoncentration, er dette kun et lille skridt på vejen mod den færdige analyse. Det kan altså være, at analysen forløber bedre med yderligere nogle mindre optimeringer, men pga. tidsrammen ved udarbejdelsen af projektet kunne vi ikke nå at bestemme dette nærmere. Vores arbejde viser altså blot, hvilken retning man bør arbejde i.

Konklusion

Ud fra dette bachelorprojekt viste vi, at det er muligt at gøre

analysen billigere ved at fremstille de anvendte reagenser selv. Dog var optimeringer på to af de anvendte enzymer nødvendige for at kunne opnå samme kvalitet som ved anvendelse af analysen fra Cayman Chemical Company.

Der opnås en prisbesparelse på ca. 14 kr. pr. patient-analyse.

Perspektivering

Før denne analyse kan anvendes, først til forskningsbrug på Klinisk Biokemisk Afdeling, Hvidovre Hospital, og senere i den daglige drift, skal der laves yderligere forsøg. Dette projekt var kun et skridt i retningen mod en anvendelig analyse.

I fremtiden kan man forestille sig, at denne analyse til måling af humant P/S-sphingomyelin vil kunne blive anvendt i et panel af sphingolipidanalyser til diagnosticering og evt. behandling af bl.a. cancer og metaboliske lidelser. Der skal fremadrettet også udvikles analyser til måling af de andre typer af sphingolipider. Grunden til, at dette projekt tager udgangspunkt i lipidet sphingomyelin, er, både at der i forvejen er udviklet et kommercielt analysekit, og at sphingomyelin er et af de sphingolipider, der er nemmest at måle i humant blod.

Tak

Vi vil gerne takke overlæge Mogens Fenger og personalet på KBA Hvidovres forskningsafsnit for hjælpen under udførelsen af forsøget. Derudover vil vi også takke lektor, cand.scient. Henrik Hansen for hjælp med at udarbejde denne artikel. ■

Referencer:

1. Lahiri S., Futerman A.H. The metabolism and function of sphingolipids and glycosphingolipids. *Cellular and Molecular Life Sciences*. 2007; Vol. 64, s. 2270-2284.
2. Hannum Y.A., Obeid L.M. Principles of bioactive lipid signalling: Lessons from sphingolipids. *Nature reviews | Molecular cell biology*. 2008 Februar; Vol. 9, s. 139-150.
3. Wymann M.P., Schneider R. Lipid signalling in disease. *Nature reviews | Molecular cell biology*. 2008 Februar; Vol. 9, s. 162-176.
4. Pyne S. and N.J. Translational aspects of sphingosine 1-phosphate biology. *Trends in Molecular Medicine*. 2011; 17 No. 8: s. 463-472.
5. Ricci C., Onida F., Ghidoni R. Sphingolipid players in the leukemia arena. *Biochimica et Biophysica*. 2006; No. 1758: s. 2121-2132.
6. Sphingomyelin Assay Kit [kit insert på Cayman Chemicals hjemmeside]. USA: Cayman Chemical Company [lokaliseret d. 17/1 2013]. Tilgængelig på <https://www.caymanchem.com/pdfs/10009928.pdf>
7. Sathishkumar S., Boyanovsky B., Karakashian A.A., Rozenova K., Giltiy N.V., Kudrimoti M. et al. Elevated Sphingomyelinase Activity and Ceramid Concentration in Serum of Patients Undergoing High Dose Spatially Fractionated Radiation Treatment. *Cancer Biology & Therapy*. 2005 September; 4:9: s. 979-986.
8. Callesen, L.K. Opsætning af Analyse-Kit til måling af humant P/S-Sphingomyelin. Justesen, K. Erstatning af kommercielt kit til måling af humant P/S-sphingomyelin.

Laborant med fingrene i fortiden

Tina Brand arbejder med forhistorisk DNA på Københavns Universitet. Hun fortæller, hvordan og hvorfor det også her er vigtigt at undgå kontaminering.

Det er mindre end tre årtier siden, det blev teknisk tilgængeligt at udtrække DNA af materialer, der har ligget hengemt, været nedgravet eller hygget sig mange meter under fx indlandsis og permafrost i hundrede, tusinder eller hundred tusindvis af år. Siden er jordens tid-

ligste historie blevet skrevet om flere gange.

"I 1987 uddrog nogle forskere DNA fra et over 100 år gammelt skind fra en quagga, en hestart. Det blev et kæmpe gennembrud, fordi man fik et helt præcist værktøj til at bestemme forhistoriske fund. Tidligere måtte man ty til morfologien; altså det helt håndfaste studium af fx knogler og andre materialer. Det kræver stor viden og erfaring, når man sammenligner med de molekylærbiologiske metoder, vi har i dag. Mange af de konklusioner, har man da også måttet revidere flere gange, i takt med at forskerne har fundet og udtaget DNA af ældre og ældre materialer," fortæller Tina Brand.

Hun er forskningslaborant på Statens Naturhistoriske Museum på Københavns Universitet og tilknyttet det internationale forskerteam, der ledes af Eske Willerslev og Anders Hansen; begge er anerkendt som førende inden for arbejdet med forhistorisk DNA og menneskets evolutionshistorie.

På Fagligt Forums første dag holder Tina Brand et oplæg om sit arbejdsfelt, som hun har været tilknyttet siden 2000.

"Jeg har været ansat på KU i 25 år og havde tidligere arbejdet med parasitologi og registrering af adfærd hos farmede mink og ræve. Da Anders og Eske skulle skrive deres ph.d., søgte de penge til en laborant, og så endte jeg dér," forklarer Tina Brand, der i dag ikke selv arbejder så meget i laboratorierne, men har en lederfunktion.

Med på ekspeditioner

Hun har tidligere deltaget i ekspeditioner og har blandt andet opholdt sig i over en måned på indlandsisen på Grønland for at være med til at bore iskerner ud. Hun har desuden været sendt til Oslo, Finland og Sankt Petersborg for at hente prøvemateriale hjem til DNA-ekstraktion og sekventering i Danmark.

Det faktum, at DNA bevares bedst i meget kolde klimamer, betyder nemlig, at hendes arbejdsrelaterede rejseaktiviteter også som regel går i den retning.

"Jeg ville jo nok have foretrukket at skulle arbejde med materiale fra de forhistoriske huler i Spanien. Men sådan er det altså ikke," joker hun.

Senest har hun dog været en tur i Australien for at hente en spytp prøve og hår fra en aboriginer. Det materiale skal indgå i forskning af specielle sygdomme, der er knyttet til netop den befolkningsgruppe.

"Det er ret afgørende, at vi kan være helt sikre på, at materialet er det korrekte og er blevet behandlet på den rigtige måde. Men selve ekstraktionen er ikke mere vanskelig, end at vores laborantelever kan lære det på et par uger," siger hun.

En typisk laborantopgave kan være at udtrække DNA af en knoglestump; først bores knoglen til pulver, hvorefter DNA'et ekstraheres, og udsnit af det opformeres til millionvis af kopier. Dem kan forskerne så studere.

Samme håndtering kan ske med et stykke iskerne eller biologisk materiale – fx et menneske- eller dyrehår, der er fundet i det.

Kontrol, kontrol, kontrol

Tina Brands arbejdsplads er opdelt i flere adskilte laboratorier; dels såkaldte clean labs, dels hvad der i daglig tale kaldes "moderne" laboratorier. Det skal forhindre kontaminering.

"Som medarbejder kræver det, at man tilrettelægger sin arbejdsdag meget nøje, så man ikke bærer det samme tøj fra den ene type laboratorium til den anden. I clean lab er man iklædt heldragter, masker og hånet. Og man må ikke gå ind i clean lab, før man har været i bad og skiftet tøj. Det er meget vigtigt, at vi kan være sikre på, at der ikke foregår kontamination af det forhistoriske DNA. Når man kommer med så opsigtsvækkende fund, er det helt afgørende, at resultaterne ikke kan afvises. For eksempel med en påstand om, at de medarbejdere eller forskere, der har håndteret materialet, har afsat deres eget DNA eller er kommet til at kopiere DNA fra de "moderne" labs. Derfor har både Eske og Anders slået meget på, at vi skal køre kontrol på kontrol på kontrol. Der har vi noget at byde ind med som laboranter; mange af de ph.d.ere og postdocer, der er tilknyttet gruppen, har aldrig selv haft en pipette i hånden, når de begynder her. De kender derfor ikke til hverken metoderne eller er fortlørlige med de høje krav til sikkerheden," forklarer Tina Brand. □

TID: Tirsdag den 4. februar 2014

STED: Sinatur Hotel Storebælt, Nyborg

FOR EVENTUELT OVERSKYDENE PLADSER:

Kontakt Pia Vinther på pvc@dbio.dk

På fotoet er det Rikke Bech tv og Anette Frederiksen th.

FOTORAPPORT FRA BIOANALYTIKERENS HVERDAG

Patienter, der møder op hos Lægerne Gasvej 5 i Horsens, kan, mens de venter i skranken, lade sig underholde og oplyse af en lille billedserie, der kører som et digitalt fotoshow på en fremviser. Her kan de se, hvordan deres urinprøver bliver mikroskopert og følge, hvad der sker med de blodprøver, de får taget, og som enten analyseres i lægehusets eget laboratorium eller pakkes i en prøvekasse og sendt til analyse på Klinisk Biokemisk Laboratorium på Regionshospitalet i Horsens. Fotoserien er lavet af praksisbioanalytikerne Rikke Bech og Anette Frederiksen, der er ansat i lægehuset, og som var de første til at gribe en bold fra regionsbestyrelsen i dbio-Midtjylland.

Her havde man ladet sig inspirere af en fotobog, "Øjeblikke", der er udgivet af Dansk Sygeplejeråd. Den lader på sammen måde sygeplejersker

fotografere deres aktiviteter i arbejdsdagen. Fotobog? Dyrt!

Det var den første konklusion. Der blev tænkt videre; hvor ville det være realistisk, at alle borgere var motiverede for at kigge på billeder af bioanalytikere in action? Når de selv sad og ventede på at komme ind til deres læge, og hvor de med en vis sandsynlighed netop skulle bruge en eller anden form for prøvesvar.

Herefter besluttede regionsbestyrelsen at købe et antal digitale fremvisere. De stilles fremover til rådighed for bioanalytikere, der har mod på at fotorapportere fra deres arbejdsdag. Og i øvrigt kan få deres arbejdsplads med på at stille fremvisere

ren et sted, hvor patienter og andre forbipasserende kan få glæde af en lille digital fotose-

rie i forbifarten.

"Vi vil gerne have sådanne fotoserier fra alle specialer. Fx kan en serie fra klinisk mikrobiologi både vises til kollegerne i praksis, men også til patienterne i venteværelset.

Der er stadig mulighed for at melde sig," opfordrer Mette Thomsen.

Der heller ikke ville have det mindste i mod, hvis idéen spredte sig til andre regioner. ■

Interesserede i Region Midtjylland kan maile til dbio-midtjylland@dbio.dk, hvis de ønsker at deltage.

PATIENTNÆRT Udstyr; ER DET EN DEL AF DIT ARBEJDSOMRÅDE?

dbio søger dig, som brænder for at udvikle bioanalytikeres arbejde med patientnært udstyr (POCT), og som gerne vil indgå i et landsdækkende netværk vedr. POCT. Gruppen har til formål at udvikle kurser og temadage til bioanalytikere samt være sparringspart for dbio inden for POCT.

Danske Bioanalytikere dækker udgifter til transport og forplejning. Typisk er der 2 heldagsmøder om året. Hvis du ønsker at deltage i gruppen, skal du kunne få fri på mødedage.

Gruppen er én af dbio's 7 udviklingsgrupper, der udarbejder kurser og temadage. Udviklingsgrupperne er nedsat af

Hovedbestyrelsen efter indstilling fra Fagligt Udvalg.

I løbet af den 3-årige kongresperiode mødes alle de faglige udviklingsgrupper til en todageskonference, Fagligt Forum, hvor der bl.a. vil være oplæg om den nyeste udvikling inden for faget. Deltagelse er gratis for udviklingsgrupper.

Gruppens første møde bliver i forbindelse med Fagligt Forum d. 4.-5. februar 2014.

Så hvis du vil være en del af gruppen, er du velkommen til at sende en kort ansøgning til sekretær Pia Vinther, pvc@dbio.dk, senest d. 20. januar 2014.

VÆR DIG SELV - ALLE DE ANDRE ER TAGET!

Find dét, der gør dig unik; fokusér der, hvor du kan udrette noget. Kom så! Roxana Kia coachede 87 afdelingsbioanalytikere gennem en eksistentiel bootcamp, og de kunne bare ikke få nok.

Tekst // Helle Broberg Nielsen
Foto // dbio

Ingen grund til at steppe rundt om grøden, så indledningsspørgsmålet er, kort og kontant, hvad det er, der gør hende, Roxana Kia, til en så effektiv coach, som rygten lader vide.

Hun fastholder blikket lige lidt længere end de fleste og belægger sine ord med omhu.

"Jeg arbejder med den menneskelige bevidsthed. Der er 1.000 forskellige måder at gøre tingene på; ingen, der er den rigtige. Men det er vigtigt, at du selv lærer at træffe et valg i det, du gør, og står inde for dit valg. Og at du bidrager med det, der gør dig unik. Så spørg dig selv: "Hvordan kan jeg bidrage?" Så ved du, hvad der driver dig som leder. Dét, der er dit kald."

Konkret arbejder Roxana Kia i sin egenskab af ledelses- og formidlingseksperter ofte med personer eller grupper, der er ramt af stress, mobning, samarbejdsproblemer eller har en svag ledelse. Eller som bare trænger til en ordentlig organisatorisk rusketur. Hendes specialkompetence er desuden at træne topledere, så de kan udvikle deres autenticitet; blive de "unikke" ledere, hun tror på, at alle er.

Modstand er også energi

I gruppesammenhæng handler det om dynamik og, muligvis, dårlige vaner.

"Når jeg bliver hyret, er det, fordi jeg lynhurtigt kan gå ind og aflæse, hvad der er på spil i fx en gruppe. Se, hvor problemerne er opstået, og hvor udviklingspotentialet ligger. Hvordan de i gruppen hver især adskiller sig fra hinanden, og hvad de alle kan bidrage med. Folk er forskellige, og det skal respekteres og værdsættes."

Alle udviklingsprocesser møder modstand, konstaterer hun.

Men nej, hun mener ikke, at nogen er så håbløs, at alle konsulentbestrebelse falder for korslagte arme og kronisk vrangvilighed.

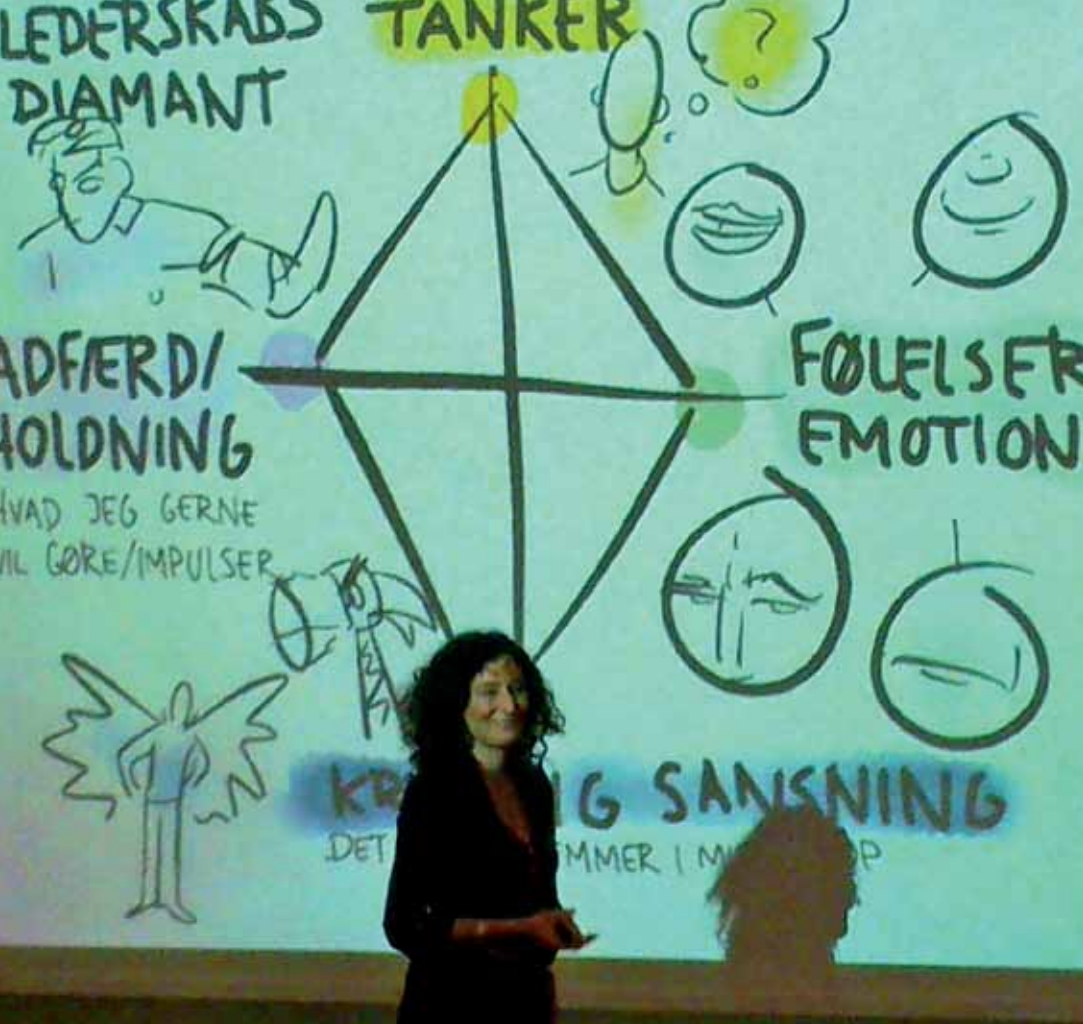
"Der er faktisk en enorm energi i den modstand. En form for længsel, og den skal tages alvorligt. Det er så mit arbejde at gå ind og møde folk i deres egen virkelighed, som de oplever den. Det er min erfaring, at alle har et potentiale, de ikke udnytter. Noget, der gør dem unikke. Det er mit job at få det frem."

Unægteligt store ord sådan en forblæst vintereftermiddag. Noget tyder dog på, at selvkaraktistikken er ganske rammenende; da Roxana Kia den 28. november udsatte deltagerne i årets temadag for afdelingsbioanalytikere for en sekstimers session ud ad netop de spor, var forsamlingen så engageret (se selv vidnesbyrd på næste side), at de uden protester gik med til at skippe den planlagte kaffe og kage-pause, da uret pludselig var løbet forud. Nej til bagværk; så er man virkelig oppe at køre i en kreds af bioanalytikere.

Temadagen blev afholdt i Middelfart under overskriften: "Personligt lederskab – dér, hvor du har dit fokus, skaber du dine resultater".

Kend sig selv

"Det, man som leder går ned på, er kompleksitet. Der er så mange krav, man skal opfylde, og i dag har vi ofte mindre indflydelse end tidligere. Det kan skabe stress. Netop derfor er det så vigtigt, at man selv ved, hvad der driver en som leder. Når vi taler om "personligt lederskab", er det afgørende, at man finder ud af, hvilke styrker man har, og så bruger netop dem. Man skal ikke efterligne andre eller bare adoptere tidens ledelsesfi-

losofier. Det vigtigste er at være autentisk,” fastslår hun.

Også i en medarbejdergruppe bør man gøre oprør mod det, Roxana Kia kalder ”den grå masses diktatur”; tilbøjeligheden til at ville tilpasse sig for at passe ind.

”Alle mennesker er som et instrument, og man må finde ud af, hvilket instrument man selv er. Det er ikke mindst vigtigt at vide, når man skal spille sammen i en gruppe på en arbejdsplads og netop skabe samklang. Man er nødt til at blive bevidst om, hvem man er. Det er min påstand, at mange begrænser sig selv, men vi er meget mere end de begrænsninger, vi har pålagt os selv,” siger coachen, der har en baggrund som skuespiller og instruktør, inden hun for ti år siden etablerede sig som ledelses- og organisationsudvikler.

Tag et valg og fokusér

”Jeg er derfor meget imod, at man som leder benytter de samme kommunikati-

onsredskaber som andre. En leder kan ikke nøjes med at aflevere et budskab; skal man få medarbejderne med, må man kommunikere på en måde, der klart signalerer: ”Jeg står på mål for det her.” At man har det nærvær og den troværdighed lige nu, der gør, at medarbejderne opfatter en som autentisk.”

Men ofte må netop mellemledere som fx afdelingsbioanalytikere aflevere beskedder, de selv er voldsomt uenige i. Hvordan kan de så fremstå autentiske?

”Jamen, jo mere forfærdeligt et budskab, der skal formidles, jo vigtigere er det, at man som leder finder dét i budskabet, man selv synes, man kan stå inde for. Så skal man fokusere på det. Man har altid et valg i den situation. Der kan være nogle rammer, men inden for de rammer må man udvælge sig det, man brænder for som leder. Der vil være en del, man ikke har indflydelse på. Man bør tage fat der, hvor det er muligt at udrette noget,” siger Roxana Kia.

Hendes gruppesessioner, som den i Middelfart, er en blanding af fysiske øvelser på gulv, rollespil og mental springgymnastik. Formålet er at koble nyerhvervede emotionelle erkendelser til kroppen, så de kan reaktiveres på given foranledning.

”Jeg kan på 20 sekunder ændre energiniveauet i en gruppe med en simpel øvelse,” siger hun og rejser sig fra stolen og demonstrerer hvordan: Armene i vejret i den klassiske sejrsgestus, og så kommer et dybtfølt ”Yeeees!”, mens armene i et sejt træk hives nedad. Hun smiler.

Træn overskudsmusklen

”Den øvelse kan ikke undgå at give energi. Og uden et overskud af energi kan man ikke være kreativ. Bare det at smile sender et signal til hjernen om overskud. Jo, det er da manipulation. Men hvis vi ikke selv manipulerer med vores hjerne, så gør vores vaner det. Det handler om

Tekst // Helle Broberg Nielsen

EN KASSE MED PRAKTISKE VÆRKTØJER, VÆRS GO!

Deltagerne i årets temadag for afdelingsbioanalytikere tog hjem med især en overskudsfølelse; man har altid et valg.

“Den dag var en fantastisk inspirerende og livgivende oplevelse. Hvilken kvinde! Hun var så god til at formidle sit budskab, at det gik lige ind. Og så blev vi selv inddraget aktivt helt fra starten. Det tror jeg passer godt til os bioanalytikere. Vi er praktikere og gider ikke sidde stille alt for længe og bare lytte efter.

Vi fik en masse praktiske øvelser. Om at samarbejde, for eksempel. Om hvordan man kombinerer alt det, man skal i sit liv og sit arbejdsliv. Hvad er det vigtigste? Og hvordan holder jeg fokus på det?”

ANNE METTE SOWINSKI

KLINISK MIKROBIOLOGISK AFDELING
AARHUS UNIVERSITETSHOSPITAL, SKEJBY
AFDELINGSBIOANALYTIKER SIDEN 2010

at lære at være proaktiv frem for reaktiv. Man kan heldigvis træne mentalt overskud; efterhånden behøver man slet ikke at lave øvelserne. Det er tilstrækkeligt bare at tænke på dem,” siger hun.

Mellemledere i det offentlige beskriver ofte sig selv som ”en lus mellem to negle”. Det er jo i udgangspunktet en skidt position.

“Jamen, det er da også et meget ubehageligt sted at befinde sig, mellem to negle. Hvad nu, hvis man i stedet beskrev sin rolle som ”forandringsagent”? Eller ”oversætter”? Eller ”trivselsskaber”? Vi skaber jo resultater der, hvor vi retter vores energi hen,” siger Roxana Kia.

Du henviser til begrebet ”kald”. Mener du, at vi skal genoplive kaldstanken?

“Man kan sagtens kalde det noget andet. Det handler om, at man føler, at det, man gør, giver mening. Alt andet lige er det sjovere at gå på arbejde, hvis man kan se, at man gør det bedste, man kan.”

ALA NASSEREDDIN

KLINISK MIKROBIOLOGISK AFDELING
RIGSHOSPITALET
AFDELINGSBIOANALYTIKER SIDEN MAJ 2013

“Jeg er ellers ikke typen, der har det helt naturligt med at spille rollespil og den slags. Men alle var indstillet på det, og det fungerede rigtig godt. Vi blev nærmest fanget i et jerngreb fra starten og faldt ikke på noget tidspunkt hen. Jeg fik især noget ud af at indse, at der er visse ting, man kan gøre noget ved. Og så er der de ting, man alligevel ikke har nogen indflydelse på. Man skal derfor bruge sin energi der, hvor det giver mening. Det vidste jeg jo godt, men nu har jeg fået nogle redskaber til at skille tingene ad.”

KIM ABEL BLOCK OLANDER

KLINISK BIOKEMISK AFDELING
HELSINGØR HOSPITAL
AFDELINGSBIOANALYTIKER SIDEN 2008

DET FLEKSIBLE LEDERSKAB ANNO 2014

Med Lederforum tager vi temperaturen på det fleksible lederskab anno 2014. Her præsenteres et **FORELØBIGT PROGRAM.**

Anders Fogh Jensen, cand.phil., ph.d., vil åbne Lederforum med at fortælle om den grundlæggende transformation, samfundet har undergået, der har bevirket, at det midlertidige projektarbejde med dets engagement og dets usikkerhed er kommet i centrum. For projekter er tilsyneladende alle steder. På arbejdspladsen, i hjemmet og i fritiden. Anders Fogh Jensen vil sætte fokus på, hvilken betydning overgangen til et projektstyret samfund har for måden, vi opfatter vores arbejdsliv på, og hvilke konsekvenser det har for ledelse.

At lede med hjernen

Anette Prehn, sociolog (MA) og ledelsescoach, vil uddybe, hvorfor hun mener, at fremtidens arbejdspladser har brug for ledere med sort bælte i amygdala-håndtering – altså evnen til at håndtere de strukturer i hjernen, der er afgørende for vores velbefindende.

”Hjernebaseret ledelse er stadig en eksotisk fugl for mange, selvom det i den grad kommer til at præge tidsånden og sætte dagsordenen for ledelse i de næste tiår. Når amygdala er i det røde felt, amputerer den centrale funktioner i den tænkende hjerne, og vi bliver præget af stress, frygt og ubehag. Vi kan ikke udfolde vores kreativitet, analytiske evner eller problemløsning ordentligt. I det hele taget stækkes vores evne til at bearbejde informationer.”

Anette Prehn vil sætte fokus på, hvordan du som leder kan få det sorte bælte i at håndtere en lang række ”amygdala-snubletråde”,

hvilket er afgørende for det indre såvel som ydre velvære, produktivitet og overskuddet til at være nysgerrig, glad og givende.

Bioanalytikernes år 2014 – autentisk og målrettet kommunikation

Danske Bioanalytikere arbejder i 2014 med at synliggøre bioanalytikernes kompetencer over for patienter, andre faggrupper, beslutningstagere og politikere i sundhedsvæsenet. På denne workshop på Lederforum vil du som leder få mulighed for at arbejde med autentisk og målrettet kommunikation af egen faglighed. Dette i samarbejde med en kendt skuespiller/instruktør.

Kunsten at være nærværende

Forudsætningerne for at kunne leve i nuet er evnen til at acceptere dét, der er, som det er, og (dermed) evnen til at ”sige ja” til nuet i dets helhed.

”Der var engang, hvor dette nærvær kom af sig selv. Tempoet var et andet, og livet var fyldt med pauser, hvor vi kunne falde til ro. Men i dag lever vi under et konstant krav om at være på forkant, som hele tiden tvinger os videre. At være nærværende kommer derfor ikke længere af sig selv. Det er blevet noget, vi skal beslutte os for og øve os på. Hvilket heldigvis også sagtens kan lade sig gøre. Det kræver bare, at vi ved hvordan.”

Ernest Holm Svendsen vil give et indspark til kunsten at være nærværende.

Ernest Holm Svendsen er cand.mag. i dramaturgi og multimedier og har arbejdet med og undervist i improvisation i mange år. Ernest Holm Svendsen er forfatter til bøgerne ”Nærvær – En praktisk guide til at leve i nuet” og ”JA! – Sådan frigiver du din kreativitet!” □

Lederforum
25. og 26. marts 2014
i Vejle. Du kan læse mere om dagene, de øvrige oplægsholdere og tilmelding på dbio.dk

Læs
bogen

GOD BOG TIL LEDERE, SOM SKAL GUIDE OG LEDE I FORANDRINGSTIDER

Bo Vestergaard har skrevet bogen "Fair proces", et lille "opslagsværk" om, hvordan man som leder gennemfører forandringer, så de af medarbejderne samtidig vil opleves gennemført og foregået som en fair proces.

De sidste 30 års forskning viser, at to ud af tre forandringsprocesser ikke skaber mere værdi for organisationen. Men når medarbejderne har ejerskab til formålet med forandringen og samtidig er involverede i at udvikle og afprøve løsninger, så lykkes det i otte ud af ti gange.

"Fair proces" er en forskningsbaseret og praktisk tilgang til forløbsstyring af involverende forandringsprocesser.

Bo Vestergaard har udviklet disse fair proces-principper til en mere praktisk teori.

Bogen er skrevet til ledere, der skal levere bedre kvalitet og producere mere med færre ressourcer. Et udkast af bogen vandt i 2012 en pris på den nordamerikanske forsker-praktiker-konference "Academy of management" i Boston, og uddrag af bogen er bragt i Harvard Business Review.

Det er en velskrevet bog med god vekselvirkning mellem teoretiske og praktiske handlemuligheder.

Teoriene er forklaret i et umiddelbart forståeligt sprog, og lysten til afprøvning i praksis kribler i én under læsningen.

Kildeanvisninger i teksten er der mange af, og de kan i starten virke distraherende, men viser sig gode at finde uddybende litteratur efter.

Bo Vestergaard har desuden gjort alle sine teorier og principper overskuelige i enkle og letforståelige modeller.

Jeg kan varmt anbefale denne bog til dagens ledere, høje som lave. Et uundværligt redskab i disse foranderlige tider.

Anmeldt af:

Anne-Mette Kjøge
Afdelingsbioanalytiker
Patologifdelingen
Rigshospitalet

Fair proces Fra upopulære forandringer til medarbejdere, der udvikler løsninger

Bo Vestergaard
Forlaget FAIR PROCES og Bo
Vestergaard, 2013
95 sider
ISBN: 978-87-996403-0-0

Hør
manden

HØR BO VESTERGAARD PÅ LEDERFORUM

På Lederforum 2014 har vi fornøjelsen af at høre Bo Vestergaard fortælle om tankerne bag bogen "Fair proces". Bo Vestergaard vil belyse, hvordan du som leder kan involvere dine medarbejdere i forandringsprocesser uden at miste styringen. Og hvordan du kan styre uden at dræbe ejerskabet.

Bo Vestergaard er ledelses- og organisationskonsulent i UCN act2learn, konsulenthuset i University College Nordjylland.

**Læs mere om Lederforum og
tilmelding på dbio.dk**

Bitten Kaanbjerg Kristensen, dbio-Midtjylland
Martina Jürs, næstformand
Lone Bojesen, dbio-Hovedstaden
Britta Mølgaard, regionsformand dbio-Nordjylland
Dinah Sloth Andersen, regionsformand dbio-Syddanmark
Mette Thomsen, regionsformand dbio-Midtjylland
Camilla Bjerre, næstformand
Solveig Dein Kjeldgaard, dbio-Syddanmark
Merete Dahl Kjeldgaard, dbio-Nordjylland
Susan Mathiasen, dbio-Hovedstaden
Bert Asbild, formand
Birgitte Scharff, regionsformand dbio-Midtjylland
Conni Smith, regionsformand dbio-Hovedstaden
Hanne Nielsen Bonde, regionsformand dbio-Syddanmark
Anne Sørensen, regionsformand dbio-Sjælland
Jenny Irene Heinrichs, dbio-Sjælland
Lotte Christensen, dbio-Hovedstaden

HED DEBAT: STRUKTURFORSLAG SKAL UD TIL MEDLEMMERNE

Hvor mange medlemmer skal fremtidens regionsbestyrelser i danske bioanalytikere have? Hvor stort et antal delegerede kan dbio's regioner fremover sende til foreningens kongresser?

Svaret på disse to spørgsmål afgøres på en ekstraordinær kongres i foråret 2014. Derudover skal de delegerede have en åben debat om foreningens opgavefordeling og arbejdsformer, fx i forhold til udvalgsstrukturen. Lægges der her op til egentlige ændringer af vedtægterne, vil de blive behandlet på den ordinære kongres i 2015.

Beslutningen om den lidt anderledes og udvidede proces i forbindelse med dbio's strukturprojekt blev taget efter knap fem times intens diskussion i HB. Hen på eftermiddagen blev der rapporteret om såvel "blussende kinder", "en vis mathed" som "en pludselig genoplivning".

Det viste sig nemlig, at ikke alle regioner alligevel var helt klar til at stemme om konkrete ændringer af dbio's struktur, sådan som det ellers var stillet i udsigt på mødet i november. Birgitte Scharff, regionsformand i dbio-Hovedstaden, havde på vegne af sin regionsbestyrelse stillet forslag om, at "alle punkterne i vedtægterne vedrørende valg" af medlemmer af Forretningsudvalget, HB, regionsbestyrelser og delegerede skulle behandles, hvis – som var en åben mulighed – der skulle indkaldes til en ekstraordinær kongres. I sagsfremstillingen hed det, at ikke alle i baglandet "har haft mulighed for at diskutere øvrige regioners forslag, ligesom der heller ikke har været tid til at involvere andre grupper".

Det kunne give frustrationer, mente hun, hvis deltagere i en ekstraordinær kongres alene fik lov til at forholde sig til de punkter, som HB havde udvalgt.

"Vi fornemmer en uro i baglandet, og vi får aldrig lukket den

debat, hvis vi ikke tager den uro alvorligt. Hvad er det, vi ikke tør?" lød hendes spørgsmål. I en senere replik kom hun ind på, at der fra hendes region flere gange har været rejst forslag om "markant lavere kontingent".

dbio-formand Bert Asbild svarede:

"Vi har gennemført en meget bred og grundig proces, hvor mange har været involveret. HB, regionsbestyrelserne og de tillidsvalgte. Det er først i den sidste fase, debatten har været koncentreret om HB og regionsbestyrelserne."

Britta Mølgaard, formand for dbio-Nordjylland, og Merete Dahl Kjeldgaard fra samme region støttede det synspunkt, og Martina Jürs, næstformand i dbio, sluttede op:

"Vi har selv siddet her i HB og godkendt forløbet. Hvis I ville, kunne I jo havde budt ind med de synspunkter undervejs," sagde hun. Og frabad sig at blive udstillet som en tøsedreng.

Senere blev der arbejdet konkret med de formuleringer, regionsbestyrelserne var fremkommet med på baggrund af sidste HB-møde. Der blev diskuteret, skåret væk og tilføjet. Mette Thomsen, formand i dbio-Midtjylland, efterlyste mere fokus på fremtidige arbejdsformer – frem for på tal. Det synspunkt bredte sig, og efter mange argumenter raden rundt omkring mødebordet endte forsamlingen med at konkludere, at der var grundlag for at indkalde til en ekstraordinær kongres og samtidig lade de delegerede drøfte det samlede materiale fra strukturprojektet som forarbejde til kongressen i 2015.

dbio-formanden, der agerede mødeleder, kunne bagefter fortælle, at han havde 104 talere noteret på sin liste.

"Og det var endda uden de helt korte bemærkninger," tilføjede han.

BERT VED BORDET

Bert Asbild er blevet udpeget til at være Sundhedskartellets repræsentant i den arbejdstidskommission, som blev nedsat i forbindelse med overenskomstaftalen i 2011. De øvrige deltagere på arbejdstagersiden er FOA og HK, mens Danske Regioner sidder på den modsatte side af bordet, når der skal arbejdes med Projekt arbejdstid. Projektet, der skal se på en eventuel opblødning af rigide arbejdstidsregler, var det kompromis, forhandlingsparterne landede på ved OK 11 og dermed sparkede deres respektive overenskomstkraft til hjørne.

FORARBEJDE TIL OK 15

dbio har erfaring for, at det er klogt at være ude i god tid. Derfor er arbejdet med konfliktforberedelse forud for de næste overenskomstforhandlinger allerede sat i gang. Fornemmelsen er dog, fortalte Bert Asbild, at dbio ligesom tidligere rykker hurtigere og er mere utålmodig end de øvrige organisationer i Sundhedskartellet. Ikke mindst når det handler om at have en "bæredygtig plan" for håndtering af en eventuel konflikt, hvis forhandlingerne bryder sammen. Herunder udpegning af arbejdspladser, der i givet fald skal nedlægges arbejdet.

HVAD VIL DE? HVAD VIL VI?

Overenskomstprocessen mellem Praktiserende Lægers Arbejdsgiverforening, PLA, på den ene side og Danske Bioanalytikere og Dansk Sygeplejeråd på den anden har taget en timeout.

Som det kort blev oplyst på sidste HB-møde, gik parterne den 25. oktober hver til sit, men for i stedet at samles om et såkaldt "visionsarbejde" om fremtiden for almen praksis. Formålet er at skabe overblik over udviklingsmulighederne, så praksissektoren stadig har en central plads i det danske sundhedsvæsen, og man kan bevare gode arbejdspladser.

Arbejdsgruppen mødtes første gang 13. december.

"VELKOMMEN. VI HAR INGEN PENGE"

Arbejdsgiverne er ved at undergrave det aflønningssystem, de i sin tid selv kæmpede for at få indført.

Fra Region Midtjylland, Region Sjælland og Region Nordjylland lyder det, at arbejdsgiversiden har meldt ud, at de da gerne tager imod dbio's forhandlere, men at der desværre ikke er afsat penge til lokalløn. To år i træk har dbio i Midtjylland modtaget et brev med denne, næsten identiske, ordlyd.

Joy Strunck, forhandlingschef i dbio, mener, at der er tale om en kedelig udvikling, der åbenlyst breder sig fra region til region; HR-cheferne taler sammen og anlægger samme strategi over for lønmodtagerorganisationerne.

"At melde ud, at der ikke er penge til lokalløn, er upassende i forhold til vores forhandlingsret over for regionerne," sagde hun og oplyste, at også MED-systemet er kommet under pres i flere regioner i forbindelse med ændringer i sygehusstrukturen.

Mette Thomsen, formand i dbio-Midtjylland, efterlyste en kraftigere og mere koordineret indsats fra centralt hold over for de manglende reelle lokallønforhandlinger.

Joy Strunck fortalte, at Sundhedskartellet sammen med FOA og AC har sendt et brev af sted, hvor parterne tilkendegiver, at de finder, at Region Midtjyllands fremgangsmåde kolliderer med aftalen om lokal løndannelse.

HVORDAN HAR I DET SÅ? GODT?

I foråret gennemførte dbio en arbejdsmiljøundersøgelse, hvoraf nogle resultater blev præsenteret i fagbladets juninummer.

Spørgeskemaundersøgelsen indeholder en række paradokser, og det var især en debat af dem, der blev lagt op til med en større PowerPoint-præsentation under titlen "Hvorfor har bioanalytikerne det så godt?"

Positivt er det naturligvis, at bioanalytikere i undersøgelsen lægger sig syv procentpoint over landsgennemsnittet, når

der spørges til, hvordan de selv oplever deres helbred. 92 procent angiver "godt", "vældig godt" eller "fremragende".

Men noget undrer. Når det gælder to spørgsmål om sygefravær, ligger bioanalytikerne nemlig på den uheldige side af benchmarktallene. 17,15 procent svarer "ja", mod 15,3 i de øvrige grupper, på et spørgsmål om, hvorvidt de har været syge inden for de seneste 14 dage. Det lyder usandsynligt højt, bemærkede flere HB-medlemmer.

Også når det gælder langvarigt sygefravær, er bioanalytikerne mere ramt end de øvrige undersøgte faggrupper – omend kun en anelse. Her svarer 4,7 procent bekræftende på spørgsmålet. Over for 4,6 procent.

PKA's tal viser imidlertid, at bioanalytikere ikke bare lever længere, men også bliver længere på arbejdsmarkedet end andre sammenlignelige faggrupper.

Camilla Bjerre, næstformand i dbio, glæder sig over de gode tal, men ser især to områder som decideret problematiske: 9 procent af de adspurgte har været udsat for vold eller trusler om vold. Og for få anmelder en arbejdsskade. Kun en tredjedel angav, at de havde anmeldt en konkret arbejdsskade til Arbejdsskadestyrelsen. Og kun i 23 procent af tilfældene havde de involveret dbio i sagsbehandlingen.

"Der er i alt fald et sted, hvor vi skal skabe større bevidsthed. Især med henblik på dbio's forebyggelsesstrategi på arbejdsmiljøområdet," sagde hun.

EFTERLYSES: FLERE OG ANDRE ANSØGERE

Danske Bioanalytikere vil gerne have flere og andre medlemmer til at ansøge om midler fra Bioanalytikerernes Uddannelses- og Forskningsfond. HB diskuterede, om der ved næste uddeling skal åbnes op for andre ansøgere. Martina Jürs, formand for fonden orienterede om bestyrelsens arbejde og deres tanker om på deres kommende møde, der afholdes i foråret, at gennemgå fondens retningslinjer og kriterier for tildeling. Ligesom der pt pågår et arbejde i dbio for at komme nærmere på, hvad bioanalytikerforskning egentligt er.

BIG BAD PHARMA

Overkill. Læger lader sig systematisk købe til at anbefale ny, dyr medicin, der dræber; havkatten Peter Gøtzsche er helt oppe på palisadeværket for at nedkæmpe medicinalindustrien

I stikordsregistret bagest i bogen bider man mærke i uortodokse søgeord som "bullshit", "dobbelmoral", "uddannelsesludere" og "obsessiv benægtelse af uvelkomne facts-forstyrrelser".

Nej, heller ikke denne gang kan man beskyldes professor, overlæge, dr.med. Peter Gøtzsche for at være afdæmpet eller diplomatisk. I sin seneste bog er det hele det medicinalindustrielle kompleks, og hvad han konsekvent kalder branchens "mafialignende" forretningsmodel, han erklærer total krig imod.

Lederen af Det Nordiske Cochrane Center er i forvejen berygtet for at trives rigtig godt på barrikaderne, altid bevæbnet med sin frygtindgydende og velunderbyggede polemik, kylende syrebomber mod navngivne personer, firmaer og institutioner.

Sidste år udgav han en bog, som havde til formål at sparke gang i en selvdød dansk debat om brystkræftscreeningens sideeffekter og de aktører, der gerne vil skjule dem.

Og ligesom sidst er det Gøtzsches urokkelige grundholdning, at folk, som folk er flest, er langt bedre stillet uden al for megen berøring med moderne behandlingsteknologi. I denne bog argumenterer han for, at flertallet af nyintroducerede lægemidler enten er uvirksomme, skadelige – eller oftest ligefrem dødbringende. Og dertil alt for dyre og i øvrigt beskyttet af en "umoralisk" patentlovgivning. Derfor så han gerne hele branchen opløst – jo! – og udviklingen af nye, og udelukkende *nødvendige*, lægemidler lagt over til nonprofit eller statslige institutioner.

Sidst i bogen erkender han dog, at et sådant systemskifte næppe ligger lige for. I stedet foreslår han som en mellemløsning, at lægemiddelafrøvnning i det mindste kunne foregå i et uafhængigt offentligt regi. Det må siges at være et ret sobert forslag midt i al den spruttende svovl og galde.

På side 386 indledes et kapitel: "Vore lægemidler dræber os i ufatteligt omfang. Det er et utvetydigt bevis på, at vi har skabt et system, der er ude af kontrol." Og efter at have henvist til forskellige undersøgelser baseret på "gode data" ender han med at konkludere, i kursiv, at "*Lægemidler er den næsthøypigste dødsårsag efter hjertesygdomme og kræft*".

På side 19 er man allerede blevet mødt med denne sammenligning: "*Tobaks- og lægemiddelindustrien har meget til fælles. En moralsk frastødende foragt for menneskeliv er normen.*"

Denne grovkornede generalisering skal efter alt at dømmes ikke tages med hverken et eller flere gran salt. Gøtzsche mener nemlig at kende lusene på det urene trav; som ung, naiv og nyuddannet biolog var han i 1970'erne selv en årrække ansat i en svensk medicinalvirksomhed, først som sælger, senere som ansvarlig for kliniske forsøg og registreringsansøgninger for nye lægemidler. I 1978 gav han sig sideløbende med jobbet til at læse medicin.

Når hans lægekoleger medvirker til at spilde svimlende mængder af sparsomme samfundsressourcer på dårlig eller dødelig medicin – og altså bringer patienterne i livsfare – er det, i henhold til Gøtzsche, fordi de, ligesom de lægelige selskaber, patientforeningerne, sygehusene, de godkendende myndigheder og videnskabelige tidsskrifter, alle som én ligger under for "Big Pharmas" kæmpestore pengepung. Firmaerne lokker læger, der er ansat på sygehusene eller i almen praksis, til at indgå i et lønnet samarbejde om klinisk afprøvning af deres seneste satsning; et produkt, der typisk er udviklet udelukkende for at få sig et nyt slagnummer, der ikke må kopieres. Ud over en pæn skilling for indsatsen får lægerne noget at sætte på deres publikationsliste. Selv veletablerede videnskabelige tidsskrifter har svært ved at undslå sig den slags artikler, hvad enten der er tale om bestilt forskning eller ej. Det er også godt honorerede læger, der på firmaets vegne overbeviser og underviser deres kolleger om fordelene ved at anvende et nyt kostbart præparat.

Læger, der medvirker ved afprøvningsne, kan risikere at få deres gode navn på artikler, der er forproduceret af firmaet. Afprøvningsne og "dokumentationen" er nemlig alene tænkt og tilrettelagt som et markedsføringsstunt, mener Gøtzsche. Han skriver endvidere, at de samme læger ofte ikke kan få fuld adgang til samtlige data i en større afprøvning og ofte ikke engang har ophavsret til de data, de selv har bidraget med. Resultater, der af firmaet opfattes som problematiske, bliver typisk begravet og bortforklaret med, at der

Dødelig medicin og organiseret kriminalitet

Hvordan medicinalindustrien har korruperet sundhedsvæsenet. Peter Gøtzsche, 454 sider, 300 kr. (vejl.), People's Press

var vrøvl med undersøgelsesdesignet eller datamaterialet. Læger med samvittigheds kvaler bliver systematisk banket på plads med trusler om retssager for kontraktbrud eller udsat for andre former for karriere-skadende repressalier.

At disse forhold forekommer og er skandaløse ud over alle grænser, kan ikke betvivles. I bogen oplistes en "Hall of Shame" over navngivne medicinalfirmaers særligt slemme tilfælde af forskningssvindler, bestikkelse og andre former for lovbrud. Men disse sager er jo netop blevet kendt, pressedækket og ført til doms, så helt frit spillerum har den store stygge industri altså ikke. I disse år er der i – visse – lægekredse desuden kommet et stadig mere forstærket fokus på lægers pekuniære omgang med industrien. Det har ført til regler for større gennemsigtighed og deklarering af kommercielle interesser.

Der er da også indrømmelser fra Gøtzsche: På side 412: "Læger er ved at aflære deres dårlige vaner, men langsomt." Og to sider længere fremme: "Vi bevæger os i den rigtige retning, men alt for langsomt og frygtsomt."

Men ellers gives der ikke meget ved dørene på Gøtzsches 454 vredladne sider, hvoraf der er over 1.000 udførlige referencer.

Trods dokumentationsmaterialet skal læseren helt hen på side 381, før der er en direkte henvisning til bogen "Bad Pharma", om udkom for godt et år siden (forfatteren er dog i forbifarten nævnt på side 71 uden introduktion). Det er svært at tro, at Gøtzsche ikke har været mere end bare lidt inspireret af britiske Ben Goldacres bog. Den har undertitlen, i oversættelse, "Hvordan medicinalfirmaer vildleder læger og skader patienter".

Anmeldt af: Helle Broberg Nielsen, journalist. Anmeldelsen har tidligere været bragt i Weekendavisen.

VELILLUSTRERET LÆREBOG OM STATISTIK MED EXCEL

Bogen er skrevet af Per Vejrup-Hansen, som er økonom og assisteret professor ved Institut for Innovation og Organisationsøkonomi, Copenhagen Business School.

Han skriver, at det ikke er nødvendigt med forudgående erfaring med Excel, da der gives en grundlæggende vejledning i brugen. Bogen kan bruges til Excel 2007 og 2010.

Bogen starter med en introduktion til begrebet statistik og brugen af Excel. Dernæst beskrives, hvordan talmateriale afbildes grafisk, og endvidere

beregning af gennemsnit, median, standardafvigelse og variationskoefficient.

De næste kapitler omhandler brugen af statistiske test, som kan anvendes til at teste forskelle i gennemsnit og proportioner (t-test og variansanalyse), forskelle i fordelingen af kvalitative kendetegn (2-test) samt korrelation og regression, samt kan bruges til at analysere sammenhængen mellem to eller flere størrelser.

I slutningen af hvert kapitel er der mulighed for at teste sin viden med nogle opgaver. Der

henvises til en web-adresse, hvor både data og løsninger til opgaverne findes.

Til slut i bogen er en oversigt over mest anvendte funktioner og dataanalyser samt en gennemgang af oftest anvendte procedurer i Excel, som benyttes til statistisk analyse.

Jeg mener, at bogen er velegnet til bioanalytikerstuderende, bioanalytikerundervisere og andre, som arbejder med statistiske analyser. Bogen er nem at læse, da den indeholder mange illustrationer, som beskriver brugen af Excel.

Statistik med Excel

2. udgave
Per Vejrup-Hansen
Forlag: Samfundslitteratur
Pris: 169 kr.

En god håndbog, som er nem at læse og nem at slå op i.

Anmeldt af
Gitte Meyer Larsen
Bioanalytikerunderviser
Klinisk Biokemisk Afdeling
SYGEHUS VENDESYSSEL,
HJØRRING

HAR DU LYST TIL AT VÆRE EN DEL AF UDVIKLINGSGRUPPEN FOR KLINISK BIOKEMI?

Danske Bioanalytikere søger nye medlemmer til udviklingsgruppen, som har lyst til at præge den faglige udvikling.

Vi ønsker, at der i højere grad sættes fokus på kerneområderne inden for klinisk biokemi og deres betydning for patientbehandlingen.

Dette gør vi i udviklingsgruppen ved at arrangere kurser/temadage inden for fagområdet og via indlæg i fagbladet. Har du lyst til at deltage i dette arbejde, hører vi meget gerne fra dig. Tidsforbruget er ca. 3 mødedage pr. år og mailkorrespondance herimellem. Du får dækket transportudgifterne og får mulighed for at blive en del af et fagligt fællesskab og eventuelt deltage som observatør på de kurser, vi arrangerer.

Har du lyst til at vide mere, er du velkommen til at kontakte bioanalytikerunderviser/laboratoriefaglig konsulent Joan F.B. Jakobsen på tlf. 9764 1201 eller afdelingsbioanalytiker Lone H. Pedersen på tlf. 4829 6217.

Send en kort mail inden den 20. januar 2014 til jfbj@rn.dk, hvor du fortæller lidt om dig selv, og hvorfor du gerne vil være med i dette arbejde.

VIL DU UDVIKLE KURSER TIL PRAKSISBIOANALYTIKERE?

dbio søger dig, som brænder for at udvikle almen praksis. Praksisudviklingsgruppen har til formål at udvikle kurser og temadage til praksisbioanalytikere og være sparringspart for dbio inden for almen praksis.

Danske Bioanalytikere dækker udgifter til transport og forplejning. Typisk er der 2 heldagsmøder om året. Ligeledes dækker dbio deltagergebyr. Hvis du ønsker at deltage i udviklingsgruppen, skal du kunne få fri på mødedage.

Gruppen er én af dbio's 7 udviklingsgrupper, der udarbejder kurser og temadage. Udviklingsgrupperne er nedsat af Hovedbestyrelsen efter indstilling fra Fagligt Udvalg.

I løbet af den 3-årige kongresperiode mødes alle de faglige udviklingsgrupper til en todageskonference, Fagligt Forum, hvor der bl.a. vil være oplæg om den nyeste udvikling inden for faget. Deltagelse i arrangementet er gratis for udviklingsgrupper.

Gruppens første møde bliver i forbindelse med Fagligt Forum d. 4.-5. februar 2014.

På Praksissymposium 2013 meldte 4 praksisbioanalytikere sig til gruppen: Margit Tofting, Sabrina Madsen, Lotte Jørgensen, Kim Madsen

Men der er plads til flere.

Så hvis du vil være en del af gruppen, er du velkommen til at sende en kort ansøgning til sekretær Pia Vinther, pvc@dbio.dk, senest d. 20. januar 2014.

Vibeke Greve Kristensen
// konsulent i dbio

Mange medlemmer og tillidsrepræsentanter ringer til dbio med spørgsmål om løn og arbejde. I hvert nummer af fagbladet bringer vi hyppigt stillede spørgsmål med svar fra konsulenterne på området.

Sidste vinter faldt jeg på parkeringspladsen uden for min arbejdsplads. Heldigvis skete der ikke noget, men er der ikke noget med, at min arbejdsgiver skal sørge for, at der er ryddet og saltet?

Svar:

Jo, det er korrekt, at din arbejdsgiver skal sørge for, at der er foretaget glatførebekæmpelse på matriklen, så du kan færdes uden risiko for at falde og komme til skade.

Skulle uheldet være ude, og du falder og kommer til skade, er der to muligheder for anmeldelse. I begge tilfælde er udgangspunktet naturligvis, at uheldet sker på arbejdspladsens område – der kan være tale om parkeringsplads, stystemer mellem bygninger, trapper mv. Og at der er krav at gøre gældende.

Vi forestiller os, at en ansat glider og falder på sygehusets parkeringsplads og brækker anklen, da hun stiger ud af sin bil. Der er ikke ryddet for sne, og der er heller ikke saltet. En kollega ser uheldet ske og tilkalder hjælp. Det viser sig desværre, at der er tale om et kompliceret brud, og den ansatte må opereres og er herefter sygemeldt.

Sagen anmeldes både til Arbejdsskadestyrelsen som en ulykke, hvor den senere anerkendes, og der tilkendes varigt men som følge af varige gener fra bruddet.

Og den anmeldes også som en sag mod arbejdsgiver efter ansvarsstatningsloven, fordi den ansatte mener, at arbejdsgiver har forsømt at glatførebekæmpe på parkeringspladsen.

Medhold - eller det modsatte

Sådan en sag, som anmeldes efter ansvarsstatningsloven, anmeldes direkte til arbejdsgiver – altså kravet rejses mod arbejdsgiver og dennes ansvarsforsikringsselskab. Som sagt kræver det, at der er et krav at rejse. I eksemplet herover måtte den ansatte sygemeldes, og ved uheldet får den ansatte også ødelagt sin frakke og et par bukser. Det vil sige, at den ansatte i første omgang kan rejse krav om godtgørelse for svie og smerte i forbindelse med operationen og den efterfølgende sygemelding, men også kræve erstatning for sit ødelagte tøj.

Hvis arbejdsgiver anerkender kravet, vil arbejdsgivers forsikringsselskab udbetale godtgørelse for svie og smerte, og de vil også godtgøre den ødelagte frakke og bukserne.

Hvis arbejdsgiver derimod ikke vil anerkende kravet, må den ansatte overveje, om hun vil anlægge en civil retssag mod arbejdsgiver. Der findes flere domme, der giver ansatte medhold i, at arbejdsgiver er ansvarlig for mangelfuld glatførebekæmpelse, men der findes også eksempler på det modsatte. Tit er det en både dyr og vanskelig affære at køre sådan en sag alene, og derfor ser man også ofte, at den type sager føres af de faglige organisationer på vegne af deres medlem.

Som medlem af Danske Bioanalytikere har du ret til at få hjælp i sådan en sag. Hvis uheldet er ude, nu hvor vi har vinterlige tilstande, anbefaler vi, at du henvender dig til ovenstående, der er dbio's arbejdsskadekonsulent og kan råde og vejlede dig i sagen.

FAGLIGT FYRAFTENSMØDE

AKTIVITETSUDVALGET
INVITERER TIL FYRAFTENSMØDE:

EMNE: HUDKRÆFT

27. februar 2014 kl. 17 – 20.30.

Medlemshuset Marienlystvej 14, Virklund,
8600 Silkeborg.

Vi mødes og starter lidt sundt, inden der er to oplæg afbrudt af let spising

■ Aksel Otkjær, dermatolog Hudklinikken i Herning vil fortælle om, hvad de observerer i praksis og deres procedurer

■ Lene Lütken, bioanalytikerunderviser Patologisk Institut i Holstebro beskriver en prøves vej igennem laboratoriet – klar til mikroskopi

■ Anne Wandler, patolog Patologisk Institut i Århus giver indsigt i, hvad de ser i mikroskopet.

Spændende aften, hvis der kommer mange tilmeldinger bruges "først til mølle" og seneste tilmelding 20. februar.

TILMELDING på den regionale hjemmeside:
www.dbio.dk/regioner/dbio-midtjylland/

*Med venlig hilsen og på gensyn fra
Aktivitetsudvalget*

DBIO ARRANGEMENT

**NÅR MAN ER KOLD
ER MAN SÅ DØD?**

22. januar 2014 kl. 16.30-ca.19.00

- Et studie med mennesker og dyr
Overlæge Benedict Kjærgaard
Hjerte-lungekirurgisk afdeling
Aalborg Universitetshospital

STED: Sofiendalsvej 3. Aalborg

Efter foredraget serveres lidt mad og drikke

TILMELDING www.dbio.dk/nordjylland
Inden 15. januar

*Venlig hilsen kursusudvalget
i dbio-nordjylland*

Rigshospitalet Klinisk Biokemisk Afdeling

2 afdelingsbioanalytikere til Klinisk Biokemisk Afdeling

(Genopslag)

2 fuldtids afdelingsbioanalytikerstillinger inden for henholdsvis Maskinel hæmatologi og Koagulation er ledige til besættelse snarest muligt.

Formålet med stillingerne er at sikre:

- kendskab til metoder, analyser, apparatur og kvalitetssikring på højt fagligt niveau
- fortsat udvikling af områderne maskinel hæmatologi og koagulation til gavn for patientbehandlingen
- kompetent oplæring og uddannelse af studerende og bioanalytikere
- effektiv drift
- kompetent personaleledelse

Om os

Afdelingen består af ca. 200 medarbejdere, der arbejder struktureret og som sætter pris på gensidig tillid og respekt. Vi har en uformel omgangstone og værdsætter et godt humør.

Vi er en stor, travl organisation der afgiver over 6 millioner prøvesvar pr. år med en apparaturpark, der generelt er under fornyelse. Vi står således netop foran implementering af nyt hæmatologiudstyr. Processen vil foregå i et tværfagligt team i tæt dialog med hæmatologisk afdeling.

Vi har et stort og varieret analyseprogram med flere specialfunktioner og lægger vægt på god service overfor de kliniske afdelinger samt høj kvalitet i vores ydelser. Vi er akkrediterede af DANAK (ISO15189) og Den Danske Kvalitetsmodel. Vi glæder os til at få nye kollegaer, der finder det positivt og spændende at deltage i afdelingens udvikling og udfordringer.

Vi tilbyder

Som afdelingsbioanalytiker vil du være med til at tegne fremtiden for laboratoriet.

Du vil, i overensstemmelse med afdelingens strategier, politikker og mål, have ansvaret for den daglige arbejdstilrettelæggelse i maskinel hæmatologi henholdsvis koagulation. Du vil få opgaver i overensstemmelse med stillingernes formål herunder bl.a.:

- daglig arbejdstilrettelæggelse indenfor ansvarsområdet
- planlægning af oplæring og uddannelse af studerende og bioanalytikere
- implementering af nye metoder og nyt apparatur
- personaleledelse for en personalegruppe på ca. 15-20 bioanalytikere

Opgaverne udføres i tæt samarbejde med afdelingens øvrige personale. De tætte samarbejdspartnere vil være de øvrige 10 afdelingsbioanalytikere, den udviklingsbioanalytiker der er tilknyttet hvert af områderne, undervisere og læger samt biokemikere tilknyttet ansvarsområdet og derudover, ikke mindst, bioanalytikerne.

Vi forventer at du har

- autorisation som bioanalytiker
- bioanalytikerfaglig diplomuddannelse eller tilsvarende videreuddannelse
- praktisk erfaring med arbejdet i en klinisk biokemisk afdeling
- høje kompetencer indenfor enten Maskinel hæmatologi eller Koagulation
- evne til at betragte afdelingen som en helhed
- gode ledelses- og planlægningsmæssige evner
- evne og interesse for at lære fra dig
- interesse for faglig og teknologisk udvikling
- gode evner i skriftlig og mundtlig kommunikation
- vilje og evne til samarbejde såvel internt som eksternt
- godt humør og fleksibilitet

Hvis du synes at ovenstående lyder interessant vil vi opfordre dig til at sende en motiveret ansøgning med angivelse af hvilken af stillingerne du ansøger.

Kontaktperson

Har du brug for flere oplysninger er du velkommen til at kontakte ledende bioanalytiker Lene Ørnstrup, tlf. 3545 2010, lene.oernstrup@rh.regionh.dk.

Løn og ansættelsesforhold i henhold til overenskomst på Sundhedskartelletts område indgået mellem bl.a. dbio og Danske Regioner.

Ansøgning vedlagt eksamenspapirer og autorisation samt CV og evt. referencer sendes online via regionh.dk/job.

Ansøgningsfrist den 24. januar 2014.

STOP NOROVIRUS UDBRUD!

Helt ny test i
Xpert-familien!

Undgå smittespredning!

Molekylærdiagnostisk detektion
af Norovirus GI og GII
på kun 90 minutter

Diagen Danmark

Postboks 96 | DK-3600 Frederikssund

Tlf: +45 40 22 80 60 | Fax: +45 43 45 80 60

Epost: post@diagen.dk | Web: www.diagen.dk

